

BELGELER

XXVIII, 32 (2007)

Ayrıbasım

RUMELİ KADILIKLARI VE RÜTBELERİNE DAİR 1253/1837 TARİHLİ BİR YAZMA

YASEMİN BEYAZIT*

Bu çalışma ile Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Kitaplığı'nda bulunan 1837 tarihli, Rumeli kadılıklarına ve rütbelerine dair bilgiler içeren yazmanın tanıtımı ve latin harflerine aktarımı hedeflenmiştir. Transkripsiyonuna geçilmeden önce, yazma tanıtılacak ve literatürdeki benzer yayınlara değinilmek suretiyle değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Yazmanın Tanıtımı ve Değerlendirilmesi

Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren değişen şartların gerektirdiği biçimde örgütlenmeye gitmiş, Osmanlı bürokrasisini oluşturan insan gücünü de bu örgütlenme içerisinde istihdam etmiştir. Devlet'in topraklarının genişlemesi sonucu Rumeli ve Anadolu kadiaskerlikleri olmak üzere ikiye ayrılan kadiaskerlik kurumu, XVI. yüzyılın son çeyreğine kadar ilmiyenin reisi konumundadır ve personeli üzerinde tam yetki sahibidir. Bu süreçten itibaren şeyhülislâmlığın statüsünün yükselişiyle birlikte mevâlinin ve yüksek dereceli müderrislerin atama görevi kadiaskerlerden alınmış, kadiaskerler bunların dışında kalan kadıların, müderrislerin atama, terfi ve azil gibi işleriyle yetinmek zorunda kalmışlardır. Her bir kadiaskerlik, personelinin ekseriyetle kendi hizmet bölgesi içinde görevlendirmiştir. Kazâlar ve medreseler gelir düzeyine göre derecelere ayrılmış, müderris ve kadılar sırayla bu dereceleri kattetmişleridir. Bu bürokratik işleyişi yöneten kadiaskerliklerin tuttukları kayıtlar ilmiye teşkilatı açısından büyük önem taşımaktadır. Kadiaskerlik dairesinde titizlikle tutulan ve saklanan bu kayıtların büyük çoğunluğu, kataloğu yayımlanan Bâb-ı Meşihat Şeyhülislâmlık Arşivi'nde bulunmaktadır¹.

Çalışma konumuzu teşkil eden Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Kitapları 2066 numarada kayıtlı yazma, Rumeli Kadiaskerliği'nin yönetiminde bulunan Rumeli Kadılıklarını rütbe, mekân ve tasarruf şekli bakımından tasvir eden önemli bir eserdir. Eserin sonuna 21 Rebiü'l-âhir 1253 tarihi düşülmüştür. Hacı Feyzullah Efendi tarafından kaleme alınmıştır. Yazarın kimliği hakkında bilgi sahibi değiliz. Otuz bir varak olan eserde her bir varak on dokuz satırlı, 235x147 dış ölçülü, 175x73 iç ölçülüdür. Ta'lik yazı ile kaleme alınmıştır. Yazma'nın içerisinde süsleme bulunmamaktadır. Eserin kapağında bulunan mühür ise okunamamaktadır.

* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi, ybeyazit20@gmail.com.

¹ Bilgin Aydın, İlhami Yurdakul, İsmail Kurt, *Bâb-ı Meşihat Şeyhülislâmlık Arşivi Defter Kataloğu*, İsam yay., İstanbul 2006.

Yazma daha önce İ.Hakkı Uzunçarşılı tarafından "*Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*" adlı eserinde kaynak olarak kullanılmıştır. Uzunçarşılı, yazmada geçen Rumeli'nin pek çok kazalarının isimlerini ve rütbelerini bir dipnotunda belirtmiş, eserin tarihine dair ise bir bilgi vermemiştir. Uzunçarşılı eserinin "Kadıların Dereceleri" adlı bölümünün Rumeli Kadılıklarıyla ilgili bilgilerini bu yazmadan hareketle kaleme almıştır².

Bugüne değin bu yazmanın içeriğinin çok benzer olduğu iki çalışma yayımlanmıştır. Birincisi, M. Kemal Özergin'in "*Rumeli Kadılıklarında 1078 Düzenlemesi*"³ adlı makalesi, diğeri ise Ahmet Halaçoğlu'nun "*1740-1741 Tarihli Yazma Esere Göre Rumeli Kazâlarının Rütbeleri*" isimli bildirisidir⁴. Özergin'in yayımladığı yazma, Rumeli kadılıkları ve rütbeleri açısından önemlidir. Zira, Rumeli kadılıklarının 1078 (1667-1668) tarihinden önce nasıl bir derecelendirmeye tabi tutulduğu hakkında yeterince bilgi sahibi değiliz. Bu hususta Özergin "*Rumeli kadıaskerliği'nde, kadılıklar ile ilgili tarih kayıtlarından, birkaç defa 'derece düzenlemesi' geçirilmiş bulunduğu anlaşıyor. Halbuki bu konuda, hiçbir araştırma yapılmadığı için, kadılık derecelerinin nasıl teşekkül edip geliştiğini, ne gibi değişiklikler geçirdiğini, her derecenin mahiyetini ve kadro durumunu vb iyi bilemiyoruz. Daha çok siyasi ve askeri olaylara ehemmiyet veren tarih kaynaklarında, İlmiye teşkilatındaki bu dikkate değer bölümünün temel noktalarından birini aydınlığa kavuşturacak bilgiler, pek bulunamamaktadır. Bu sebeple, işaret edilen konu ile ilgili nadir kayıt ve belgelerin ayrı incelemelerle, araştırmaların istifadesine sunulması gereklidir*" der⁵. 1662-1674 yılları arasında Şeyhülislâmlık yapan Minkârî-zâde Yahya Efendi, şeyhülislâmlığının beşinci yılında Rumeli kadılıklarının derecelerinde görülen aksaklıklar üzerine Rumeli kadıaskeri Babazâde Abdülkadir Sinani Efendi'ye bütün mansıpların gözden geçirilip yeniden düzenlenmesi hususunda emir vermiştir. Bunun üzerine Sinani Efendi kadıaskerlik divanına devam eden eşraf-ı kudât'ı toplayarak, Rumeli kadılıklarını yeniden düzenlemiştir. Bütün kadılıklar, makamun günlük gelirine bakılarak on iki dereceye ayrılmış ve her dereceye giren kadılıklar tespit edilmiştir. Bilindiği kadarıyla bu düzenlemenin tek nüshası Özergin'in yayımladığı yazma eserdir. Bu nüsha İstanbul Belediye Kütüphanesi, Belediye nr. K 13'de kayıtlı bir mecmuanın 28-43. sayfaları arasındadır. Bir kadıya ait olduğu düşünülen bu mecmuanın içinde XVIII. yüzyılın sonlarına kadar uzatılmış bir silsilename, şiir ve dualar da bulunmaktadır⁶. Özergin'in sunduğu bu yazma iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci bölümde yukarıdan aşağı sıralanan rütbeler ve bu rütbeler içerisine giren kadılıklar listelenmiştir. İkinci bölümde ise her bir harf madde başı yapılmış ve kazalar isimlerinin başlama harfine göre kaydedilmişlerdir. Kaza ismi altında da kazalarla ilgili coğrafi tanımlamalara yer verilmiştir⁸.

Ahmet Halaçoğlu tarafından yayımlanan ve 1740-41 tarihli yazma da bir mecmua niteliğindedir. Serfice kadısı Ataullah Ata tarafından kaleme alınmış ve 426 sayfadan oluşmaktadır. İçerisinde Farsça nesir, dualar, fetvalar ve mahkeme kayıtları, zahire defteri gibi çeşitli

² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, TTK, Ankara 1988, s.92.

³ M.Kemal Özergin "Rumeli Kadılıklarında 1078 Düzenlemesi", *Ord.Prof.Dr. İsmail Hakkı Uzunçarşılı'ya Armağan*, TTK.2. Baskı, Ankara 1988, s.251-309. Bu mecmuanın içinde İstanbul ve Rumeli Medreselerinin de listesi bulunmaktadır. Bu listeyi Özergin yukarıdaki çalışmasından önce yayımlamıştır. M.Kemal Özergin, "Eski Bir Rûznâme'ye Göre İstanbul ve Rumeli Medreseleri", *Tarih Enstitüsü Dergisi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, S.4-5, Ağustos 1973-74, s. 263-289.

⁴ H.1078,M. (23 Haziran 1667-10 Haziran 1668).

⁵ Ahmet Halaçoğlu, "1740-1741 Tarihli Yazma Esere Göre Rumeli Kazâlarının Rütbeleri", *XII. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, C. III, 1999, s.869-897.

⁶ Özergin, s.252.

⁷ Özergin, 257-259.

⁸ Özergin, s.254-255.

konularda metinler bulunmaktadır. Mecmuanın 142-161 sayfaları arasında da Rumeli kadı-lıkları ve rütbeleri verilmektedir. Bu yazmada kazalar rütbelerine göre tasnif edilmişlerdir. Örneğin, Rütbe-i Ülä başlığı konulmuş ve altına bu rütbelere giren kazalar ve kazalara ait coğrafi tanımlamalara yer verilmiştir⁹.

Özergin ve Halaçoğlu'nun yayımladıkları bu yazmalar, elimizdeki yazmayı değerkendirme hususunda bize yardımcı olmaktadır. Bu yazmalar, özellikle de 1078/1667 düzenlemesini içeren yazma ile incelediğimiz yazma, şekil ve içerik bakımından büyük benzerlikler göstermektedir. 1837 tarihli yazmanın hangi amaçla kaleme alındığı hususunda, yazmanın otuz birinci varagında bulunan bilgiler bize bir ipucu vermektedir. Bu varakda kazâların anlatımı bitirildikten sonra, sitte rütbesi dışında kalan kazâların müjde ücretleri sırayla şöyle kaydedilmiştir: Rütbe-i Ülä 10000 akçe, Rütbe-i Karîb-i Ülä 9000 akçe, Rütbe-i Sâniye 8000 akçe, Rütbe-i Sâlise 6000 akçe, Rütbe-i İnebahu 5000 akçe, Rütbe-i Eğri 4000 akçe, Rütbe-i Çelebi 3500 akçe ve Rütbe-i Çanat 3000 akçe. Uzunçarşılı eserinde bu müjde ücretlerini kadıların maaşı gibi algılamıştır¹⁰. Oysa, kadıaskerlik dairesinde görevli bulunan Muhzır, kadıaskerlik tarafından ataması yapılan kadıdan ya da müderristen müjde ya da müjdegâne adı altında bir bahşış almaktaydı ve bu kayıtların tutulduğu defterlere de "Tevcihât Müjdegâneleri" adı verilmekteydi¹¹. Bu müjdelerin eserin sonunda belirtilmiş olması, kadılikların alfabetik olarak derece derece kaydedilmesi ve coğrafi tanımlamaların verilmiş olması bize, bu tür kaynakların kadıaskerlik bürolarında birer rehber olarak kullanılmış olabileceğini ve kadıaskerlik ofisinde bu tür kaynak yazma ve bulundurma geleneğinin bulunduğunu göstermektedir. Özergin ve Halaçoğlu'nun çalışmalarında kullanılan yazmaların kadılara ait mecmualar içerisinde yer alması da, kazâlara ve rütbelerine ait bu bilgilerin kadılar tarafından da mecmualara kaydedilmek suretiyle saklandığını ve onlar tarafından bilgi kaynağı olarak kullanıldığını düşündürmektedir.

1837 tarihli yazmanın üzerinde bir başlık bulunmaması eseri adlandırmanızda güçlüğüneden olmaktadır. Uzunçarşılı incelediğimiz yazmayı "*Ahvâl-i Menâsıb*" defteri olarak isimlendirmiştir. Eserin Süleymaniye Kütüphanesi kataloglarındaki kayıtlı ismi ise "*Rumeli Kadıliklarının Derecesiyle İstanbul'a Uzaklığı Hakkında Risale*" dir. Özergin'in çalıştığı yazmanın üzerinde de bir başlık bulunmamaktadır. Özergin yazmanın "*Rûznâme-i Menâsıb-ı Kazâ*" ismini taşıması gerektiğini söylemektedir¹². Halaçoğlu'nun incelediği yazmaya ise "Rumeli'de vaki olan kazâların rütbe defteridir" şeklinde bir başlıkla giriş yapılmıştır. Biz ise yazmanın başlangıcına "Rumeli Kazâları ve Rütbeleri" başlığını ilave ettik.

Yazma kaleme alınırken, her bir harf madde başı yapılmış ve kazâlar isimlerinin başlama harfine göre grublandırılarak, alfabetik biçimde yazılmışlardır. Kazâ isminin yanında kazânın rütbesi, akçe olarak derecesi, bazen de tasarruf şekli belirtilmiş ve altında da kazâlarla ilgili coğrafi tanımlamalara ve açıklamalara yer verilmiştir. Kazânın bağlı bulunduğu sancak, kazânın İstanbul'a uzaklığı ve çevresinde bulunan kadıliklar yazılmıştır.

Yazmada 1837 tarihi itibarıyla Osmanlı hakimiyet alanı içerisinde bulunmayan kazâlara da yer verilmiştir. 1774 Küçük Kaynarca ve 1791 Yaş antlaşmaları ile Kırım, 1829 Edirne antlaşması ile Mora yarımadası Osmanlı hakimiyet alanı içinden çıkmış¹³, Özi, Suğdak,

⁹ Halaçoğlu, s.870.

¹⁰ Uzunçarşılı, s.92-93.

¹¹ Bâb-ı Meşihat Şeyhülululuk Arşivi Defter Kataloğu, s. 43, 45.

¹² Özergin, s. 257-259.

¹³ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, V. Cilt, TTK, Ankara 1995, s.120-121.

Ayapetri, Kalavrita, Anabolu, Atina....gibi Avusturya, Macaristan, Rusya ve Yunanistan sınırları içinde kalan bölgelerin de yazmada yer aldığı görülmektedir. Bu durumun sebebini kesin delillerle açıklayamamak da fikir yürütebileceğimizi düşünmekteyiz. Bu tür kayıtların, kadıaskerlik dairesinde birer rehber olarak kullanılmış olabileceğini yukarıda belirtmiştik. Yazma bu toprak kayıplarından önceki bir düzenleme neticesinde yazılmış ve 1253/1837'de istinsah edilmiş olabileceği gibi, toprak kayıpları göz ardı edilerek "usûl-i kadim" üzere yazılmış da olabilir. Ancak bu konuya ilişkin son söz konuya ilişkin yapılacak başka çalışmalarla mümkün olabilecektir.

Yazmaya Göre Rumeli Kadılıklarının Tasnifi

Tanzimat'ın hemen öncesinde kaleme alınan bu yazmada numaralandırılma gözetildiğinde 391 kazanın varlığı tespit edilmektedir. Ancak metin dipnotunda da belirtildiği gibi Hotaliç kazası Servi adıyla mükerrer olarak kaydedilmiştir. Bu sebeple yazmada yer alan toplam kaza sayısı 390 olarak belirlenmiştir. Özergin'in yazmasında 391, Halaçoğlu'nun çevirisini yaptığı yazmada ise 218 kaza bulunmaktadır. Yazmalar karşılaştırıldığında 1740 tarihli yazmada eksikliklerin olduğu, Özergin ve 1837 tarihli yazmadaki Rumeli kadılıklarının sayı bakımından birbirleriyle büyük oranda benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

1837 tarihli yazmada Rumeli kadılıkları tevcih ve tasarruf edilme şekline göre de sınıflandırılmıştır. Bu tür sınıflandırma biçimiyle bu yazma seleflerinden farklılık arz eder. Özergin ve Halaçoğlu'nun yayımladığı yazmalarda kazaların sadece rütbelerine yer verilmiş, tasarruf şekline ilişkin bilgi verilmemiştir.

Yazmadaki kadılıklardan 84'ünün rütbesi ya da tasarruf şekli kaydedilmemiştir. Bazı kazalarda ise iki rütbe kayıtlıdır. Sınıflandırma yapılırken sonradan kaydedildiğini düşündüğümüz ikincisi dikkate alınmıştır. Rütbesi belirtilmeyenler kazalar şunlardır:

"İmoçka, İskiri, Ayine Ma'a Misivye, Ayamavra, Arhoz, İskiradin, Ostorgun, İrig, İlok, İstoni Belgrad, İzenbol, Andıra, Preveze, Berenvar, Pilaşce, Baya, Bac, Beçkerek, Pozega, Peçuy, Bolovan, Pañcova, Trebce, Timok, Tomorinca, Titel, Hatvan, Havas-ı Ahi, Hiram, Havale, Hurbişte, Despot Brodi, Diyakova, Derbend, Rasova, Rodoscuk, Ropoz, Racubce, Segedin, Sigetvar, Şekerhane, Şaktoz, Şikloş, Şimtorna, Sonluk, Sonbur, Suhunyaka, Sarta, Sahra, Santorin, Temeşvar, Tağardı, Kopan, Koznik, Karacadağ, Kırka, Karpaz, Karağaç, Kotar, Kanije, Koyun Ada, Kozluca, Kerş, Güle, Kilis, Langasa, Lipova, Leş, Megara, Moravik, Mohaç, Mürted Adası, Mitrofice, Morova, Makova, Nemçe, Valyeva, Vonice, Velika, Vulkovar, Valyeva, Yanova, Yacağaç".

Yazmada rütbesi ve tasarruf şekliyle ilgili bilgi verilmeyen yukarıda zikredilen seksen dört kazanın dışında, Rumeli kadılıkları iki ana gruba ayrılmışlardır. Bunlardan birincisi kendi içerisinde gelir kazanma ve önemine göre derecelendirilmiş, kadıaskerin yetki alanı içinde bulunan "mansıb kadılıklar" olarak adlandırılan kaza kadılıklarıdır. İkincisi şeyhülislâmın idaresi altında bulunan ve arpalık ya da maişet biçiminde tasarruf ettirilen kazalardır¹⁴. Yazmadaki bu kadılıklardan 25'i arpalık, 31'i maişet kadılığıdır. Arpalık kadılıklar genellikle mevleviyet payeli ulemaya mazûliyet dönemleri için verilmekte, yeni bir mevleviyete atandıklarında bu kazaların tasarrufu üzerlerinden alınmaktaydı. Kimi zaman emekli olan ulemaya da arpalık verilmekteydi. Maişet kadılıklar ise müderris ve mülâzımlara hisselerle

¹⁴ İlhami Yurdakul, *Osmanlı İlmîye Merkez Teşkilatı'nın (Bab-ı Meşihat) Yenileşme Süreci (1826-1878)*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2004, s. 100.

ayrılarak tahsis edilmekteydi. Tarık defterlerinde ulemânın arpalık ve maişet tasarruf etmelerine ilişkin kayıtlar bulunmaktadır¹⁵. Arpalık ve maişet uygulamasında kazanın mutasarrıfı ya da mutasarrıfları genellikle kaza bölgesine gitmez, naiblerini gönderirlerdi¹⁶. Yazmada arpalık ve maişet kazalar dışında on iki kaza da nâhiye statüsünde kaydedilmiştir. Şeyhülislâmın idaresindeki kazâlar ile nâhiyelerin listesi şöyledir:

"Nâhiye

İrşova, Omorfa, İhtuman, Özi, Apokoron, Bender, Bendaya, Rusikasrı, Saray, Fenar, Kaçanak, Hotaliç,

Arpalık

İstanköy, Evreşe, İbsala, İslimye, İnöz, Pıraışte, Petriç, Pirlepe, Tikveş, Cumapazarı, Çurpan, Çirmen, Cısr-i Ergene, Hayrabolu, Harmanlı, Karasu Yenicesi, Kırkinise, Kalonya, Karınabad, Keşan, Kili, Güğercinlik, Lefkoşa, Molova, Yanya.

Maişet

İşbat, Ermiye, Opar, İşim, Ölgünbar, Arnavud Belgradı, İsırlig Banası, Eğribucak, Evidim, Baf, Pirespe, Plevne, Bereketlû, Tulca, Çardak, Cısr-i Mustafa Paşa, Havas-ı Mahmud Paşa, Debre, Değirmenlik, Dömenek, Zıstovi, Semadirek, Sarıgöl, Susam, Gabele, Girine, Krenye, Lefke, Mezakya, Nevahi-i Yanbolu, Nakşa.

"Mansıb Kadılıkları" tasarruf eden kadılar ise genellikle bizzat kadılık bölgelerine giderek görevlerini yerine getirmektedirler. Çünkü "mansıb" bir makamın fiilen verilmesine denilmektedir¹⁷. Mansıb kadılıklar 238 adet olup, dokuz rütbeye ayrılmıştır. Rütbelere göre kazâlar ise şöyledir:

Sitte

Üsküb, Akkırman, Ustrumca, Eğriboz, İştib, Akçakızanlık, Bosna Brot, Tırhala, Timurhisar, Hulumic, Dubnice, Ruscuk, Zağra-i Atik, Zihne, Siroz, Silistre, Şumnu, Karaferiye, Kratova, Kifse, Kefe, Manastır, Midilli, Narda, Nevrekob, Vardar Yenicesi, Hezargrad.

Ülâ

Akçahisar, Tepedelen, Çatalca, Drama, Şehirköyi, Avrat Hisarı, Filorina, Kızılhisar, Kesriye, Köstendil, Köprülû, Lofça, Menlik, Naslic.

Karibe-i Ülâ

Ahyolu, İlbasan, Anabolu, Pravadi, Balyabadra, Peklin, Banaluka, Teşene, Rodos, Samakov, Koron, Kulhızır, Görice, Livandar, Livadya, Mizistre, Niğbolu, Varna, Vodine.

Sâniye

Alasonya, İstife, Berkofça, Babadağ, Balçık, Bihor, Zağra-i Cedid, Toyran, Gradçaniçe, Ferecik, Gölhisar, Körödüs, Leskofça, Memlehatayn, Valtoz, Vidin, Yanbolu.

Sâlise

İzdin, İstar-i Eflak, Ohri, İvranya, İvraca, Olendorik, Akhisar, Tekfur Gölü, Çorlu, Çačka, Hacıoğlu Pazarı, Hatunili, Serfice, Sölova, Kalkandelen, Konice, Kızılağaç, Kalamata, Karitene, Kalavrita, Misivri, Mankalya, Mostar, Niş, Viraca.

¹⁵ Arzu Güldöşüren, *19. Yüzyılın İlk Yarısında Tarih Defterlerine Göre İlmiye Ricali*, 1. Cilt, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2004.

¹⁶ Yurdakul, s. 100.

¹⁷ Fahri Unan, "Mevleviyet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 29, s.468.

İnebahtı

Arkadya, Atina, Ağustos, İnebahtı, İbrail, İsmail Geçidi, Atane, İzladı, Üzice, Peline, Belgradcık, Pirepol, Pirizrin, Babaeski, Çağlayık, Delvine, Radovište, Razlık, Radomir, Rahova, Salone, Sırışnik, Novaberde, Taşlica, Foça, Kamengrad, Karadağ, Limni, Lubin, Velesin, Yenipazar .

Eğri

Eğri, Avlonya, Olova Ma'a Borca Ma'a Knejin, İzvornik, Eskicuma, İsakçı, İpek, İskenderiye, Benefşe, Polomya, Pozarefçe, Piriştine, Badracuk, Borca, Taman, Srebrenice, Tuzla, Taşözü, Osman Pazarı, Fethülislam, Karalum, Kostanica, Kircova, Kerpeniş, Leymason, Modonic, Mangub, Novasel, Vulçitrin, Vişegrad.

Çelebi

Alacahisar, Ayapetri, Ürgüb, İneçük, İsfirliğ, Altunili, Ostorova, Aydonat, Bilagay, Bozcaada, Polatamone, Bozbaba, Böğürdelen, Bare, Bihlişte, Piskopi, Pozegacık, Bihorine, Çelebipazarı, Çaniçe, Çerniçe, Hirsofi, Suğdak, Talande, Togana, Fonya, Kavala, Kıladine Ma'a Olova, Kravari, Korondos, Gilan, Mat, Magosa, Maçin, Mitrofcacık, Nevesin, Vostice, Yergöğü, Yayça, Yagodine, Yakova, Yakova (diğer).

Çanat

İstarova, Alakinise, Andurusa, Esedabad, Eğrine, Osad, Anavarin-i Cedid ve Atik, İskrapar, Umur Fakih, İvlahor, İşkatoz, Ösek, İkşeremoro, Boganya, Pirepoy, Plav Ma'a Konar, Budemle Ma'a Plav, Perakin, Piremedi, Bardonya, Pravnik, Çanat, Cibre, Drac, Racane, Zadra Ma'a Leş, Kolonya, Kurşunlu, Kiroleş, Mezarrak, Maden-i İpek, Nova, Yadra Ma'a Atbunar.

Yazmada mansıb kadılıklar arasında yer alan dört kazâ te'biden tevcih edilmiştir. Bu kazalar mutasarrıfının hayatı boyunca tasarrufu altında bulunurdu ve mansıb kadılıklar arasında yer alırlardı. Bunlar Havas-ı Ahi (rütbesi belli değil), Bosna Brodu (Sitte), Banaluka (Karîbe-i Ülâ), İzenbol (rütbesi belli değil) dur. 1253 tarihinde Bosna Brodu Saraybosna müftüsü Mehmed Şakir Efendi'ye te'biden olarak tevcih edilmiş, mutasarrıf ve muvakkıtlarına "med" verilmemesi ancak mahlul durumunda atama yapılması irâde-i şâhâne ile bildirilmişti¹⁸. 1265 tarihli bir diğer defterde te'biden verilen kazalara Aydos eklenmiştir¹⁹.

Çalışma konumuzu teşkil eden yazma eserin XIX. yüzyılın ilk yarısında, Tanzimat'ın hemen öncesinde kaleme alınmış olması, önceki yüzyıllara dair yapılmış yukarıda zikredilen iki çalışmayı kronolojik bakımdan tamamlaması ve Rumeli kazâlarının rütbelerindeki değişimi anlayabilmemiz için bir veri kaynağı oluşturması yönüyle yayımlanmaya değer görülmüştür. Yazma, Tanzimat'ın hemen öncesinde Rumeli'de bulunan kazâların tasarruf biçimlerini ve rütbeleri vermesi yönüyle Osmanlı İlmiye teşkilatı, kazâların bağlı bulundukları sancakları ya da eyâleti belirtmesi açısından Osmanlı İdare Tarihi, kazâların İstanbul'a uzaklığı ve verilen bazı coğrafi bilgiler nedeniyle de Osmanlı İmparatorlu'nun ve Balkanların Tarih-i Coğrafyası açısından önem taşımaktadır.

Yazmanın günümüz diline aktarımı yapılırken yazmada bulunmayan ve bizim bulunması gerektiğini düşündüğümüz kelimeler köşeli parantez içinde verilmiştir. Kazâ adları transkripsiyon harfleri kullanılmadan verilmiştir. Kazâlar numaralandırılmış ve bu numaraları da içeren bir dizin hazırlanmış ve metnin sonuna eklenmiştir.

¹⁸ İcmâl-i Kuzât-ı Rumeli Defteri, Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi, Y 144, s. 18.

¹⁹ İcmâl Kuzât-ı Rumeli Defteri, Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi, Y 141, Varak 37.

Yazmanın Latin Harflerine Çevirisi

[Rumeli Kazâları ve Rütbeleri]

[Hurûfû'l-Elif]²⁰

[1] 300 Üsküb Kazâsı Rütbe-i Sütte

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Vardar dedikleri nehir içinden cereyân eder. Cevânibi Kalkandelen ve Piriştine kazâlarıdır.

[2] Ahyolu Kazâsı Rütbe-i Karîb

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Karinabâd ve Kızılağaç ve Hatunili kazâlarıdır.

[3] İstanköy Kazâsı Arpalık

Akdeniz'de bir ceziredir. İstanbul'dan iki yüz mildir.

[4] Üzice Kazâsı İnebahtı

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Rudnik ve Pozegacuk ve Çaçka kazâlarıdır.

[5] Alasonya Kazâsı Rütbe-i Sâniye.

Tırhala sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Yenişehir'den Manastır'a gidilirken yol üzerinde bir günlük yoldur. Her sene Temmuz'da 'azîm pazarı turur.

[6] Eğri Kazâsı Rütbe-i Eğri

Başka eyâlettedir. İstanbul'dan otuz günde varılır. Budin'den dört günlük yerdur.

[7] İşbat Kazâsı Maişet²¹

Arnavudlukdur. İlbasan sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. İlbasan kazâsına mülâsıktır. Kadısı İlbasan'da oturur.

[8] İstarova Kazâsı Rütbe-i Çanat

Ohri sancağıdır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Görice ve Ohri ve Opar kazâlarıdır.

[9] Ermiye Kazâsı Maişet

İnebahtı sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Yenişehir ve Çatalca ve İzdin ve Velesin kazâlarıdır.

[10] İzdin Kazâsı Sâlise

Eğriboz sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Livadya ve Salone ve Ermiye kazâlarıdır. Yolu Yenişehir'den mürûr eder.

[11] İmoçka Kazâsı

Bosna'da Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Gabele ve Mostar ve Bosay? kazâlarıdır.

²⁰ Varak 1a.²¹ Varak 1b.

[12] *Alakinise Kazâsı Çanat*

Niğbolu sancağıdır. Balkan'ın Tuna cânibindedir. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Şumnu ve Hezargrad ve Eskicuma kazâlarıdır.

[13] *İşova Kazâsı Nâhiye*

Mora sancağıdır²². Tuna'nın Temeşvar tarafındadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Fethülsılam ve Temeşvar sahrâsıdır.

[14] *Avlonya Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kendü sancağıdır. Arnavudlukdur. Deryâ kenârında iskeledir. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Belgrad ve Mezakya ve Kiroleş kazâsında memlaha ve dalyanlar ve zift mukâta'alarıdır.

[15] *İskiri Kazâsı*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[16] *250 İlbasan Kazâsı Rütbe-i Karibe-i Ülä*

Kendü sancağıdır. Arnavudluk'dur. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Drac²³ ve İşbat ve Peklin kazâlarıdır.

[17] *Andurusa Kazâsı Çanat*

Mora sancağıdır. İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Cevânibi Moton ve Koron ve Mizutre kazâlarıdır.

[18] *Olova Ma'a Borca Kazâsı Ma'a Knejin Eğri*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Kılâdine ve Çelebipazarı kazâlarıdır.

[19] *Omorfa Kazâsı Nâhiye*

Kıbrıs ceziyesindedir.

[20] *Evreşe Kazâsı Arpalık*

Gelibolu sancağıdır. Cevânibi İneçük ve Milkara²⁴ kazâsıdır.

[21] *Esedabad Kazâsı Mülhakdır Çanat²⁵*

Eğriboz sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır.

[22] *Alacahisar Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Koznik ve Perakin ve Morova nehri kenârında cereyân eder.

[23] *Eğrine Kazâsı Çanat*

Silistre sancağıdır. Hacıoğlu Pazarına mülâstıktır. Bosna'da Kilis sancağıdır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Akhisar ve Kamengrad ve Gölhisar kazâlarıdır.

²² Varak 2a.

²³ Özergin'de Dracadır.

²⁴ Özergin'de Migalkara, bugünkü Malkara.

²⁵ Varak 2b.

[24] *Arkadya Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Mora sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Hulumic ve Fenar ve Moton kazâlarıdır.

[25] *İstar-i Eflak Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Pirepoy ve Pravnik ve Çačka kazâlarıdır.

[26] *Anavarin-i Cedid ve Atik Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Mora ceziresindedir.

[27] *Atina Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Eğriboz sancağınadır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Kifse ve Megara kazâlarıdır.

[28] *Ayapetri Kazâsı Rütbe-i Çelebi²⁶*

Mora sancağınadır. İstanbul'dan otuz üç günde varılır. Cevânibi Arhoz ve Traboliçe ve Mizutre kazâlarıdır.

[29] *İbsala Kazâsı Arpalık*

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan altı günde varılır. Selanik'e giderken yol üzerindedir ve Meriç alt yanından cereyân eder ve deryâya mülhak olur.

[30] *200 Akkırman Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan Kefe'ye giderken deryâ kenârında yol üzerindedir. Turla nehri kal'asının yanından cereyân eder. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Kili kazâsıdır.

[31] *Akçahisar Kazâsı Ülâ*

Ohri sancağınadır. Arnavutlukdur. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Niş ve Mat ve İlbasan kazâlarıdır.

[32] *130 Anabolu Kazâsı Rütbe-i Karîbe-i Ülâ*

Mora sancağınadır. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Cevânibi Arhoz ve Köridüs kazâlarıdır. Deryâ kenârındadır. İskeledir.

[33] *110 Ohri Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Kendü sancağınadır. Kazâ-ı mezbûrun reayası Bulgardır. Livâsının sâiri Arnavudlukdur. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Pirespe ve Debre ve²⁷ İstarova kazâlarıdır. 'Azîm gölü vardır.

[34] *Opar Kazâsı Maişet*

Paşa sancağınadır. Arnavutluk'dur. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi İstarova ve İşbat ve Görice kazâlarıdır.

[35] *Ağustos Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Selanik sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Karaferiye ve Ostorova kazâlarıdır. Yalnız bir büyük kefare karyesidir.

²⁶ Varak 3a.

²⁷ Varak 3b.

[36] *Âyine Ma'a Misivye Kazâsı*

Eğriboz sancağıdır. İstanbul'dan otuz bir günde varılır. Âyine dedikleri bir ada içinde Misivye bir karyedir. Rumeli tarafından olan nâhiyesidir. Cevânibi Atina ve Kifse ve Megara kazâlarıdır.

[37] *İvranya Kazâsı Rütbe-i Sâlise*²⁸.

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Üsküb ve Kıratova ve Novaberde kazâlarıdır. Evvel sene dedikleri temür ma'deni andadır.

[38] *Osad Kazâsı Rütbe-i Çanat*

İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Üzice ve Vişegrad Sirebrenice kazâlarıdır.

[39] *Ustrumca Kazâsı Rütbe-i Siltte*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan Selanik yoluna, Siroza uğrayub²⁹ on beş günde varılır. Cevânibi Radovişte, Toyran ve Petriç kazâlarıdır. Agustosda meşhur dolyan? pazarı kazâ-ı mezbûrdadır.

[40] *Ürgüb Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Alacahisar sancağıdır. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Alacahisar ve Niş ve Leskofça ve Medoke kazâlarıdır.

[41] *İskırapar Kazâsı Çanat*

Avlonya sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Arnavud Belgradı ve Tepedelen kazâlarıdır.

[42] *İzvornik Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Bögürdelen ve Memlehatcyn ve Sirebrenice kazâsı.

[43] *İzladi Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Sofya ve Lofça kazâlarıdır.

[44] *130 İvraca Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Niğbolu sancağıdır. Vidin kurbunda Tuna'ya karıbdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Polomya ve Berkofça kazâlarıdır.

[45] *İşim Kazâsı Maişet*

Ohri sancağıdır. Arnavutluk'dur. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İlbasan ve Dırac ve Akçahisar kazâlarıdır³⁰.

[46] *İslimye Kazâsı Arpalık*

Niğbolu sancağıdır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Yanbolu ve Zağra ve Karinabâd kazâlarıdır. Kazâ-ı mezbûre.

²⁸ Yazmada İvaranya olarak yazılmıştır.

²⁹ Varak 4a.

³⁰ Varak 4b.

[47] *Eskicuma Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Niğbolu sancağıdır. Çatakkıran, Balkan'ın öte yanındır. Tuna tarafına düşer. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Şumnu ve Alakinise kazâlarıdır.

[48] *150 Eğriboz Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Mora'ya dahil olacak mevziin sol cânibinden leb-i deryâda iskeledir.

[49] *İnecük Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Gelibolu sancağıdır. İstanbul'dan Selanik'e giderken yol üzerindedir. İstanbul'dan beş günde varılır. Cevânibi Rodoscuk ve Milkara ve Hayrabolu kazâlarıdır.

[50] *Ölgünbar Kazâsı Maîşet*

İskenderiye sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Deryâ kenârındadır. İki kal'adır. Birinin ismi Ölgün birinin ismi Bar'dır. İskenderiye'dir.

[51] *İnöz Kazâsı Arpalık*

İstanbul'dan Selanik'e giderken İbsala ile Ferecük beyninde Meriç nehri[nin] deryâya lahık olduğu yere karıbdır. Leb-i deryâdır. Kazâsında memleha mukâta'ası vardır.

[52] *İsakcı Kazâsı Rütbe-i Eğri*[53] *Ergiri Kesri³¹ Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Avlonya sancağıdır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Delvine ve Bukrine ve Tepedelen kazâlarıdır.

[54] *İpek Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Arnavudlukdur. Dukagin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Yenipazar ve Bihor kazâlarıdır.

[55] *İnebahtı Kazâsı İnebahtı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Deryâ kenârındadır. İskeledir. Cevânibi Kıravari ve Balyabadra kazâlarıdır.

[56] *İbraîl Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Silistre sancağıdır. Silistre mukabelesinde Tuna nehrinin öte cânibindedir. İstanbul'dan Eflak memleketi içindedir.

[57] *İsmail Geçidi Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Silistre sancağıdır. Dobruca'dan Kefe'ye giderken Tuna nehrinin verasındadır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi İsakcı ve Tulca ve Kili kazâlarıdır.

[58] *Olendorik Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

İnebahtı sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İnebahtı ve Salone ve Kulhızır kazâlarıdır.

³¹ Eğrikesri, Varak 5a.

[59] *Umur Fakih Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Silistre sancağıdır³². Dobruca'dır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Pravadi ve Hacıoğlu kazâlarıdır.

[60] *100 İştib Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Ucuca? yolu dedikleri vilayettir. Cevânibi Tikveş ve Kıratova ve Radovişte kazâlarıdır.

[61] *50 Akhisar Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Bosnada Kilis sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Kamengrad ve Gölhisar ve İskıradin kazâlarıdır.

[62] *150 İskenderiye Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kendü sancağıdır. Arnavutluk'dur. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Radorme?, Ölgünbar ve Karacadağ kazâlarıdır.

[63] *Ayamavra Kazâsı*

Karlili sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Preveze ve İkşerova kazâlarıdır.

[64] *İvlahor Kazâsı Çanat*

Karlili sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Angelikasrı ve Valtoz ve Kerpeniş kazâlarıdır.

[65] *İşkatoz Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Akenizde bir ceziredir.

[66] *Arhoz Kazâsı³³*

Mora sancağında, İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Köridüs ve Traboliçe kazâlarıdır.

[67] *İskıradin Kazâsı*

Silistre sancağıdır. Dobruca, Boğdan tarafından Nehr-i Tuna kenârında ve cevânibi Maçin ve İbrail kazâlarıdır.

[68] *Arnavud Belgradı Kazâsı Maişet*

Avlonya sancağıdır. Arnavutlukdur. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Avlonya ve Mezakya ve İskırapar ve İşbat kazâlarıdır.

[69] *Ösek Kazâsı Çanat*

Pozega sancağıdır. Belgrad ile Budin mabeyninde ve İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Nehr-i Drava kenârındadır. Cevânibi İlok ve Mohaç kazâlarıdır.

³² Varak 5b.

³³ Varak 6a.

[70] *İsfirliğ Banası Kazâsı Maîşet*

Vidin sancağımadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi İsfirliğ ve Timok kazâlarıdır.

[71] *İzenbol Kazâsı Te'bîd*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Piriznik ve Sofya ve İvranya ve Köstendil kazâlarıdır.

[72] *İhtıman Kazâsı Nâhiye*

Paşa sancağımadır³⁴. İstanbul'dan Budin'e giderken Sofya'dan yeri bir günlük yoldur. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Sofya ve Tatarpazarı ve Samako kazâlarıdır.

[73] *İsfirliğ Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Vidin sancağımadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi İsfirliğ Banası ve Timok ve Kocanya ve Niş kazâlarıdır.

[74] *Ostorgun Kazâsı*³⁵

Kendü sancağımadır. Budin'den Beç tarafına giderken Tuna'nın Rumili tarafındadır. Budin'den iki günde varılır.

[75] *İrig Kazâsı*

Sirem sancağımadır. Belgrad'dan Budin'e giderken bir günlük yol sağ cânibindedir. Cevânibi Varadin ve Mitrovice kazâlarıdır.

[76] *Özi Kazâsı Nâhiye-i Akkırman*

Kendü sancağımadır. Dobruca, Akkırman ve Bender'den mürûr ettikten sonra üç günde varılır.

[77] *İloh Kazâsı*

Sirem sancağımadır. Tuna'nın Rumeli tarafında kenâra karîb Belgrad'dan giderken sağ cânibindedir. Cevânibi Ösek ve İrig kazâlarıdır.

[78] *Eğribucak Kazâsı Maîşet*

Paşa sancağımadır³⁶. Sarıgöl içindedir. Serfice'den mefrûzdur. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Serfice ve Karaferiye ve Cumapazarı kazâlarıdır.

[79] *Altunili Kazâsı Çelebi*

Dukagin sancağımadır. Arnavutlukdur. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Angeli Kasrı ve İvlahor ve Valtoz ve Apokrin kazâlarıdır.

[80] *Ostoroza Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Vodina ve Filorina ve Cumapazarı kazâlarıdır.

[81] *İkşeremoroza Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Karlili sancağımadır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi İvlahor ve Valtoz ve Apokoron kazâlarıdır.

³⁴ Varak 6b.

³⁵ Estergon kazasıdır.

³⁶ Varak 7a.

[82] *160 Akçakızanlık Kazâsı Rütbe-i Sitte*

[83] *Apokoron Kazâsı Nâhiye*

Girid ceziresindedir.

[84] *Atane Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Nam-ı diğer Debrese Pozega sancağıdır. Belgrad'dan Budin'e giderken Ösek beraberidir. Sol cânibindedir. Drava nehri kenârındadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Valyeva'dır.

[85] *İstoni Belgrad Kazâsı*

Kendü sancağıdır³⁷. İstanbul'dan Budin'e giderken yolun sol tarafındadır. İstanbul'dan yirmi sekiz günde varılır. Cevânibi Pulinez, Budin, ve Cankurtaran ve serhadd-i Macar'dır.

[86] *Aydonat Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Delvine sancağıdır. Arnavutlukdur. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Mezarrak ve Yanya ve Eğrikesri kazâlarıdır.

[87] *İstife Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

Eğriboz sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Eğriboz ve Talende ve Modoniç kazâlarıdır.

[88] *Andıra Kazâsı*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[89] *Evidim Kazâsı Maişet*

Kıbrıs ceziresindedir.

Hurûfû'l- Bâ'

[90] *Boganyâ Kazâsı Çanat*

Avlonya sancağıdır. Arnavutlukdur. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Cevânibi Koniçe ve Piremedi, Ereğlikası kazâlarıdır. Ağustos'da 'azim pazarı olur.

[91] *Pıravişte Kazâsı Arpalık*

Paşa sancağıdır³⁸. İstanbul'dan dokuz günde varılır. Cevânibi Kavala ve Drama ve Zihne kazâlarıdır.

[92] *Pravadi Kazâsı Karib*

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan dokuz günde varılır. Cevânibi Aydos ve Varna ve Yenipazar, Pravadi ve Şumnu kazâlarıdır.

[93] *Preveze Kazâsı*

Yanya sancağıdır. İstanbul'dan on dokuz günde varılır. Deryâ kenârındadır. Bir cânibi Narda kazâsıdır.

³⁷ Varak 7b.

³⁸ Varak 8a.

[94] *Berkofça Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Bir cânibi Polomya ve İvraca kazâlarıdır.

[95] *250 Babadağ Kazâsı Sâniye*

[96] *Benefşe Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Mora ceziresinde, leb-i deryâ ve iskeledir.

[97] *Bilagay Kazâsı Çelebi*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Nevesin ve İmoçka ve Gabele kazâlarıdır.

[98] *Berenvar Kazâsı*

Peçuy sancağıdır³⁹. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Mohaç ve Seksar kazâlarıdır.

[99] *Pirepoy Kazâsı Çanat*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi İstar-i Eflak ve Osad ve Vişegrad kazâlarıdır.

[100] *Balçık Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

Silistre sancağıdır. Dobruca içindedir. Karadeniz kenârındadır. İstanbul'dan on bir günde varılır. Bir cânibi Varna kazâsıdır.

[101] *Peline Kazâsı İnebahtı*

İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Bögürdelen ve Teşene kazâlarıdır.

[102] *Petriç Kazâsı Arpalık*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Timurhisar ve Menlik ve Ustrumca kazâlarıdır.

[103] *Polomya Kazâsı Eğri Ma'a Karalun ve Kutlukça*

Niğbolu sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Vidin ve İvraca ve Berkofça kazâlarıdır.

[104] *Plav Ma'a Konar Kazâsı Çanat*

Dukagin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi⁴⁰ Bihor ve İpek ve Karacadağ kazâlarıdır.

[105] *Belgradık Kazâsı İnebahtı*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi sekiz günde varılır. Cevânibi Saray ve Mostar ve Akhisar kazâlarıdır.

³⁹ Varak 8b.

⁴⁰ Varak 9a.

[106] *Budemle Ma'a Plav Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Dukagin sancağıdır. Arnavudlukdur.

[107] *Pilaşce Kazâsı*

Vulçitrin sancağıdır. Kosova dedikleri vilayettir. Cevânibi Piriştine ve Kurşunlu kazâlarıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır.

[108] *Pozarefçe Kazâsı Eğri*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Rasova ve Semendire kazâlarıdır. Belgrad'dan giderken Yagodine beraberindedir.

[109] *Bozcaada Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[110] *180 Balyabadra Kazâsı Rütbe-i Karib*

Mora sancağıdır. İskele ve İstanbul'dan yirmi günde [varılır].

[111] *Perakin Kazâsı Çanat*

Alacahisar sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Belgrad'a giderken Alacahisar beraberindedir. Cadde yol üzerinde bir kasabadır.

[112] *Polatamone Kazâsı Rütbe-i Çelebi⁴¹*

Tırhala sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Selanik'den Yenişehir'e giderken deryâ kenârında bir kal'adır. Cevânibi Karaferye ve Selanik kazâlarıdır.

[113] *Pirepol Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Taşluca ve Çaniçe ve Akova kazâlarıdır.

[114] *Baya Kazâsı*

Belgrad ile Vidin beynindedir. Nehr-i Tuna'nın Erdel tarafında Bakca içindedir. Segedin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır.

[115] *Bozbaba Kazâsı Çelebi*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[116] *Bender Kazâsı Nâhiye-i Akkirman*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Boğdan tarafında Nehr-i Tuna'nın kenârındadır. Cevânibi Akkirman ve Kili kazâlarıdır.

[117] *Baf Kazâsı Maişet*

Kıbrıs ceziyesindedir.

[118] *Pirlepe Kazâsı Arpalık*

Üsküp sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Morihede? dedikleri kazâ-ı mezbûrdur. Cevânibi Manastır ve Köprülü kazâlarıdır.

⁴¹ Varak 9b.

[119] *Piremedi Kazâsı Rütbe-i Çanat*⁴²

Avlonya sancağıdır. Arnavudlukdur. Dağlı dedikleri taifenin vilayetidir. İstanbul'dan yirmi günde varılır.

[120] *Bardonya Kazâsı Çanat*

Mizistre sancağıdır. İstanbul'dan yirmi dokuz günde varılır. Cevânibi Kalamata ve Benefçe kazâlarıdır. Budin kazâsı konaktır 30.

[121] *Böğürdelen Kazâsı Çelebi*

İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Belgrad ile Saray beynindedir. Cevânibi Valyeva ve sancak-ı mezbûrur.

[122] *Pravmik Kazâsı Rütbe-i Çanat*

İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Yenipazar ve İstar-i Eflak kazâlarıdır.

[123] *Pirizrin Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Arnavudlukdur. Cevânibi Yakova ve İpek ve Kalkandelen kazâlarıdır.

[124] *Bac Kazâsı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Tuna nehrinin Temeşvar tarafındadır. Varadin ile Segedin beynindedir.

[125] *Bendaya Kazâsı Nâhiye*

Kıbrıs ceziyesindedir.

[126] *Pirespe Kazâsı Maişet*⁴³

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Manastır ve Görice ve Bihlişte ve Ohri kazâlarıdır. 'Azîm gölü vardır.

[127] *Beckerek Kazâsı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Belgrad'dan Nehr-i Tuna'yı geçüb Temeşvar'a gider iken yol üzerindedir. Belgrad'dan görünür.

[128] *Bihor Kazâsı Sâniye*

Pirizrin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İpek ve Tergovişte ve Yenipazar kazâlarıdır.

[129] *Babaeski Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Kırkinise sancağıdır. İstanbul'dan dört günde varılır.

[130] *Bosna Brot Kazâsı Rütbe-i Sitte Te'bid*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Saray ve Yayça kazâlarıdır.

⁴² Varak 10a.

⁴³ Varak 10b.

[131] *Piriştine Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Vulçitrin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Kosova dedikleri sahrâ kazâ-ı mezbûrdur. Üsküb nazırları bu sancağa mutasarrıf olup tahtları budur. Cevânibi Novaberde ve Vulçitrin kazâlarıdır.

[132] *Pozega Kazâsı⁴⁴*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Despot Brodi ve Yakova kazâsıdır.

[133] *Badracuk Kazâsı Rütbe-i Eğri*

İncebahtı sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Yacağaç ve Esedabad ve İncebahtı kazâlarıdır. Yenişehir'den üç günde varılır.

[134] *Bare Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[135] *Peklin Kazâsı Karib*

İlbasan sancağıdır. İstanbul'dan on iki günde varılır. Cevânibi Lofça ve Niğbolu ve Hotalıç kazâlarıdır.

[136] *Plevne Kazâsı Maişet*

Niğbolu sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi İsakçı ve Tekfurgölü ve Tulca kazâlarıdır.

[137] *Bereketlü Kazâsı Maişet*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan Siroz'a giderken dokuz günde varılır. Cevânibi Drama ve Pıravişte, Kavala kazâlarıdır.

[138] *Bihlişte Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Paşa sancağıdır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi⁴⁵ Kesriye ve Görice ve Pirespe kazâlarıdır.

[139] *Peçuy Kazâsı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi İskenderiye ve Kopan, Belgrad ile Vidin beynindedir.

[140] *140 Banaluka Kazâsı Rütbe-i Karibe-i Ülä Te'bid.*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Kostanica ve Derbend kazâlarıdır.

[141] *Borca Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Saray ve Gradçaniçe ve Teşene kazâlarıdır.

⁴⁴ Varak 11a.

⁴⁵ Varak 11b.

[142] *Piskopî Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Kıbrıs ceziyesindedir.

[143] *Pozegacık Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Semendire sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Üzice ve Çačka ve Rudnik kazâlarıdır. Belgrad'dan Bosna tarafında iki konaktır.

[144] *Bolovan Kazâsı*

Alacahisar sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Büyük yolun üzerindedir. Cevânibi Niş ve Perakin kazâlarıdır.

[145] *Bihorine Kazâsı Çelebi*

İzornik sancağımadır⁴⁶. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Cevânibi Koronya ve Yadra Ma'a Atbunar ve Çaniçe kazâlarıdır.

[146] *Pançova Kazâsı*

Temeşvar sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Belgrad'ın Nehr-i Tuna mukabelesinde görünür.

Hurûfî't- Tâ'[147] *Tırhala Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Kendü sancağımadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Yenişehir ve Çatalca ve İzdin ve Yenipazar kazâlarıdır.

[148] *150 Tekfur Gölü Kazâsı Sâlise Ma'a Köstence Nam-ı Diğer Karasu*

Silistre sancağımadır. Dobruca içindedir. İstanbul'dan on iki günde varılır. Cevânibi Balçık ve Çardak ve Hacıoğlu Pazarı kazâlarıdır.

[149] *Tulca Kazâsı Maişet*

Silistre sancağımadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Hırsova ve Babadağ kazâlarıdır. Nehr-i Tuna'nın Karadeniz'e lahuk olduğu [yerdür].

[150] *Trebce Kazâsı*

Vulçitrin sancağımadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Plaşce ve Mitrofcacık kazâlarıdır. Kazâ-ı mezbûrda sim ma'denleri vardır.

[151] *Tepedelen Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Avlonya sancağımadır⁴⁷. Arnavudlukdur. İstanbul'dan günde⁴⁸ varılır. Cevânibi Arnavud Belgradı ve Iskradin ve Piremedi kazâlarıdır.

⁴⁶ Varak 12a.

⁴⁷ Varak 12b.

⁴⁸ Yazmada İstanbul'dan kaç günde varıldığına dair bilgi yoktur. Özergin'in çalıştığı yazmada uzaklığı yirmi gündür.

[152] *Timok Kazâsı*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Güğercinlik ve İsfirliğ Banası kazâlarıdır. Derbend'den yukarı Nehr-i Tuna'ya karıbdır.

[153] *Tomorınca Kazâsı mülhakdır*

Paşa sancağıdır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi İstaraova ve Opar ve İşbat kazâlarıdır. Büyük dağlar içinde karyedir.

[154] *Taman Rütbe-i Eğri*

Kefe diyarındır.

[155] *Teşene Kazâsı Rütbe-i Karib*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi sekiz günde varılır. Cevânibi Yayça ve Peline ve Derbend kazâlarıdır. Kazâ-ı mezbûr gayet latifdir.

[156] *Tikveş Kazâsı Arpalık*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Pirlepe ve Köprülü ve İştib kazâlarıdır. Nehr-i Vardar Köprülü'den gelüb içinden ceryân eder.

[157] *Titel Kazâsı*

Segedin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Belgrad'dan Nehr-i Save'den geçilüb Sirem içinden bir günde varılır Nehr-i Tuna'nın Temeşvar⁴⁹ yakasındadır. Nehrine Tuna buluşduğu yerde vaki olmuştur.

[158] *Timurhisar Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on iki günde varılır. Cevânibi Siroz ve Petriç ve Menlik kazâlarıdır.

Hurûfî'l- Cim[159] *Çelebipazarı Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Saray ve Vişegrad, Çaniçe kazâlarıdır.

[160] *Çorlu Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Vize sancağıdır. İstanbul'dan beş günde varılır. Cevânibi Burgos ve Silivri kazâlarıdır.

[161] *Cumapazarı Kazâsı Arpalık*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Eğribucak ve Filorina kazâlarıdır. Sarıgöl içindedir.

[162] *Çağlayık Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan Selanik'e giderken yol üzerinde sekiz günde varılır Bir cânibi Karasu Yenicesi'dir. Kasabası yokdur. Nehir Karasu nâhiyesinden ceryân eder.

⁴⁹ Varak 13a.

[163] *Çaniçe Kazâsı Rütbe-i Çelebi.*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Saray⁵⁰ ve Piremedi ve Pirepol kazâlarıdır.

[164] *Çerniçe Kazâsı Rütbe-i Çelebi.*

Temeşvar eyâletinedir. Müstakil sancaktır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Koniçe ve Pirepol ve Nevesin kazâlarıdır.

[165] *Çanat Kazâsı [Çanat]*

Temeşvar eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Bir cânibi İşim kazâsıdır.

[166] *Çırpan Kazâsı Arpalık*

Çırpan paşa sancağıdır. İstanbul'dan dokuz günde varılır. Cevânibi Zağra, Kızanlık kazâlarıdır.

[167] *Çaçka Kazâsı Sâlise*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Pravnik, Prevezecik ve Koznik kazâlarıdır. Belgrad'a giderken Alacahisar beraberidir. Canib-i şimaldır.

[168] *Çirmen Kazâsı Arpalık*

Müstakil sancaktır. Edirne kurbundadır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi Cısr-i Mustafa Paşa ve Edirne'dir.

[169] *Cibre Çanat*

Niğbolu sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Berkofça⁵¹ ve İvraca ve Rahova, Vidin kazâlarıdır.

[170] *Çardak Kazâsı Maişet*

Silistre sancağıdır. Dobruca içindedir. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Silistre ve Tekfurgölü ve Babadağı kazâlarıdır.

[171] *Cısr-i Mustafa Paşa Kazâsı Maişet*

Çirmen sancağıdır. İstanbul'dan beş günde varılır. Cevânibi Çirmen ve Zağra-i Atik kazâlarıdır.

[172] *Cısr-i Ergene Kazâsı Arpalık.*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan beş günde varılır. Burgos dağlarından gelen Nehr-i Ergene kurbunda cereyân eder.

[173] *Çatalca Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

İnebahtı sancağıdır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Yenişchir ve Ermiye ve Tırhala kazâlarıdır. Nevahisi Türkistandır.

⁵⁰ Varak 13b.

⁵¹ Varak 14a.

Hurûfû'l-Hâ'

[174] *Hacıoğlu Pazarı Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Silistre sancağımadır. İstanbul'dan on günde varılır. Dobrucadır. Cevânibi Silistre ve Tekfurgölü ve Edirne kazâlarıdır. Nehr-i Tuna'ya bir günde varılır.

[175] *220 Hulûmî Kazâsı Rütbe-i Sittî*

Mora sancağımadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Balyabadra ve⁵² Karitene ve Arkadya kazâlarıdır.

[176] *Hatvan Kazâsı*

Kendü sancağımadır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Sonluk ve Eğri kazâlarıdır. Belgrad'dan Eğri'ye giderken yol üzerindedir.

[177] *Hıvam Kazâsı*

Semendire sancağımadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Aşağı Tuna nehrinin kenârındadır. Belgrad'a giderken sağ cânibdedir.

[178] *Havale Kazâsı*

Semendire sancağımadır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Belgrad ve Kıraguyefce ve Rudnik kazâlarıdır. Belgrad'dan üç saatlik mesafedir.

Hurûfû'l-Hâ'

[179] *Havas-ı Mahmud Paşa Kazâsı Maişet*

Kırkinise sancağımadır. İstanbul'dan beş günde varılır. Cevânibi Edirne'ye giderken sağ tarafındadır.

[180] *Hatunî Kazâsı Sâlise Kızılağaca mülhaktır*

Vize sancağımadır. İstanbul'dan yedi günde varılır. Cevânibi Yanbolu ve Karinabâd kazâlarıdır.

[181] *Havas-ı Ahi Kazâsı Te'bid*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Selanik'e giderken⁵³ Karasu Yenicesi beraber sağ cânibindedir. Dağlar içindedir.

[182] *Hısofî Kazâsı Çelebi*

Kıbrıs ceziyesindedir. Piskopiye mülhaktır.

[183] *Hayrabolu Kazâsı Arpalık*

Vize sancağımadır. İstanbul'dan beş günde varılır. Cevânibi İncecük ve Milkara kazâlarıdır. Büyük kasabadır. Deve ahırları vardır.

[184] *Harmanlı Kazâsı Arpalık*

Çirmen sancağımadır. İstanbul'dan yedi günde varılır. Cevânibi Uzuncaova ve Cisir-i Mustafa Paşa kazâlarıdır.

⁵² Varak 14b.

⁵³ Varak 15a.

[185] *Hurbişte Kazâsı*⁵⁴

Hurûfû'd-Dâl

[186] *Drama Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Nevrekob ve Zihne ve Bereketlü ve Siroz kazâlarıdır.

[187] *Despot Brodi Kazâsı*

Pozega sancağımadır. Belgrad'dan Budin'e giderken Ösek beraberî, Bosna tarafında şimaldedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Pozega ve Racubce ve Valyeva kazâlarıdır.

[188] *Delvine Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Kendü sancağımadır. Arnavudlukdur. Cevânibi Eğrikasrı, Mezarrak ve Koron kazâlarıdır.

[189] *Debre Kazâsı Maişet*⁵⁵

Ohri sancağımadır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Ohri ve Kalkandelen ve Mat kazâlarıdır. Ohri Gölü'nün ayağı nâhiyesinden cereyân eder.

[190] *Drac Kazâsı Rütbe-i Çanat*

İlbasan sancağımadır. İskeledir. İstanbul'dan giderken İlbasan'ı geçüb iki konak yerdir. İstanbul'dan 22 günlük yoldur. Cevânibi İşim ve Mezakya kazâlarıdır.

[191] *Diyakova Kazâsı*

Dukagin sancağımadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Pirizrin ve İpek ve Vulçitrin kazâlarıdır.

[192] *Değirmenlik Kazâsı Maişet*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[193] *Dömenek Kazâsı Maişet*

Tırhala sancağımadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Alasonya kazâlarıdır. Reayası Rum'dur.

[194] *Derbend Kazâsı*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Saray ve Banaluka ve Teşene kazâlarıdır.

[195] *120 Dubnice Kazâsı Sitte*⁵⁶

Köstendil sancağımadır. İstanbul'dan günde⁵⁷ varılır. Cevânibi Samako ve Köstendil kazâlarıdır.

⁵⁴ Varaqın yan tarafındadır.

⁵⁵ Varak 15b.

⁵⁶ Varak 16a.

⁵⁷ Yazmada İstanbul'dan kaç günde varıldığına dair bilgi yoktur. Özergin'in çalıştığı yazmada uzaklığı on altı gündür.

Hurûfû'r-Râ'[196] *Rodoscuk*⁵⁸[197] *Rasova Kazâsı*

Semendire sancağımadır. İstanbul'dan Belgrad'a giderken Yagodine beraberinde Bosna tarafında şimaldedir. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Kıraguayefce ve Çačka ve Valyeva kazâlarıdır.

[198] *Radovište Kazâsı İnebahtı*

Köstendil sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Ustrumca ve İştib kazâlarıdır. Ustrumca'dan mefrûzdur.

[199] *600 Ruscuk Kazâsı Sitte*

Niğbolu sancağımadır. Nehr-i Tuna'ya karıbdır. İstanbul'dan günde⁵⁹ varılır. Cevânibi Zıştovi ve Tırnovi kazâlarıdır.

[200] *250 Rodos Kazâsı Kavib*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[201] *Razlık Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Nevrekob ve Dubnice ve Menlik kazâlarıdır. Nevrekob'dan mefrûzdur.

[202] *Rusikasrı Kazâsı Nâhiye*

Silistre sancağımadır⁶⁰. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Hatunili ve Karinabâd ve Ahyolu ve Misivri kazâlarıdır.

[203] *Ropoz Kazâsı*

Eğriboz sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İstife ve Livadya ve Eğriboz kazâlarıdır.

[204] *Racubce Kazâsı*

Pozega sancağımadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Valyeva ve Despot Brodi kazâlarıdır.

[205] *Radomir Kazâsı İnebahtı*

Köstendil sancağımadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Dubnice ve Sofya kazâlarıdır.

[206] *Rahova Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Niğbolu sancağımadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Rudnik alt yanında Niğbolu'nun üst yanındadır. Nehr-i Tuna'nın kenârındadır.

⁵⁸ Rodoscuk ve Rasova arasında mim harfi konulmuş. Bu harfin ne maksatla konulduğunu açıklayamıyoruz. Ancak bu harf mülhak anlamında kullanılmış olabilir.

⁵⁹ Yazmada İstanbul'dan kaç günde varıldığına dair bilgi yoktur. Özergin'in çalıştığı yazmada uzaklığı on gündür.

⁶⁰ Varak 16b.

[207] *Racane Kazâsı Çanat*⁶¹

Sirem sancağımadır. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Cevânibi Nemçe ve Mitrofiçe ve Moravik kazâlarıdır. Nehr-i Save kenârındadır.

Hurûfû'z-Zâ'

[208] *Zağra-i Cedid Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

Çirmen sancağımadır⁶². İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Zağra-i Atik ve Çırpan ve İslimye kazâlarıdır.

[209] *300 Zağra-i Atik Kazâsı Rütbe-i Sille*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi Zağra-i Cedid ve Çırpan ve Kızanlık kazâlarıdır.

[210] *300 Zihne Kazâsı Rütbe-i Sille*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Siroz ve Piravişte kazâlarıdır.

[211] *Zadra Kazâsı Ma'a Leş Çanat*

Dukagin sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Arnavudlukdur. İskenderiye'den bir konak yerdir. Cevânibi Leş ve İskenderiye kazâlarıdır.

[212] *Zıstovi Kazâsı Maişet*

Niğbolu sancağımadır. İstanbul'dan on günde varılır. Nehr-i Tuna kenârındadır. Niğbolu'nun alt yanına düşer.

Hurûfû's-Sin

[213] *Segedin Kazâsı*

Kendü sancağımadır. Belgrad'dan Eğri'ye giderken Nehr-i Tuna'yı geçüb Başka dedikleri sahrâya uğrayub Tise nam nehr-i 'azim kenârında, yol üzerinde Belgrad'dan dört günde varılır. Cevânibi Sonbur ve Güle ve Sonluk kazâlarıdır.

[214] *Serfiçe Kazâsı Sâlise*⁶³

Paşa sancağımadır. Sarıgölde'dir. İstanbul'dan on dört [günde] varılır. Cevânibi Alasonya, Eğribucak kazâlarıdır. Her sene temmuzda meşhur pazarı durur. İncekara dedikleri nehir kasabasının dibinden akar.

[215] *600 Siroz Kazâsı Rütbe-i Sille*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan 15 günde varılır. Cevânibi Zihne, Timurhisar ve Drama kazâlarıdır.

⁶¹ Özergin'de Raca olarak kaydedilmiştir.

⁶² Varak 17a.

⁶³ Varak 17b.

[216] 550 Silistre Kazâsı Rütbe-i Sitte

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan on iki günde varılır. Nehr-i Tuna kenârındadır.

[217] Srebrenice Kazâsı Rütbe-i Eğri

İzvornik sancağınadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Borca ve Osad ve İzvornik kazâlarıdır. Kazâ-ı mezbûrda sim ma'denleri vardır.

[218] Saray Kazâsı Nâhiye-i Eyüb

Vize sancağınadır. İstanbul'dan dört günde varılır. Cevânibi Vize ve Çatalca [kazâlarıdır].

[219] Sigetvar Kazâsı

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Cevânibi Kopan, Peçuy ve Şikloş kazâlarıdır. Belgrad'dan Budin'e giderken Mohaç beraberindedir.

[220] Servi Kazâsı Nam-ı Diğer Hotaliç⁶⁴

[221] Sivişnik Kazâsı Radomir'e mülhaktır İnebahtı

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Sofya ve⁶⁵ Preznik ve İzenbol kazâlarıdır. Reayası Bulgar'dır.

[222] Semadirek Kazâsı Maişet

Akdeniz'de bir ceziredir. Meğri mukâbilinde.

[223] Sölova Kazâsı Sâlise

İlbasan kazâsına karîbdir. Arnavudlukdur. İstanbul'dan günde⁶⁶ varılır. Cevânibi Arnavud Belgradıdır ve İşbat kazâlarıdır.

Hurûfû's-Şın

[224] 80 Şehirköyi Kazâsı Rütbe-i Ülâ

İstanbul'dan Belgrad'a giderken on beş günde varılır. Büyük yol üzerindedir. Cevânibi Sofya, Niş ve İzenbol kazâlarıdır.

[225] 500 Şumnu Kazâsı Rütbe-i Sitte

Silistre sancağınadır. İstanbul'dan 15 günde varılır. Dobruca tarafındadır. Cevânibi Pravadi ve Karaağaç ve Eskicuma kazâlarıdır.

[226] Şekerhane Kazâsı

Kıbrıs ceziresindedir.

[227] Şaktoz Kazâsı

Akdeniz'de bir ceziredir.

⁶⁴ Varağın sol tarafındadır. Bu kaza Hotaliç adıyla da kaydedildiği için mükerrerdir.

⁶⁵ Varak 18a.

⁶⁶ Yazmada İstanbul'dan kaç günde varıldığına dair bilgi yoktur. Özergin'in çalıştığı yazmada uzaklığı on dokuz gündür.

[228] *Şikloş Kazâsı*

Peçuy sancağınadır. Belgrad'dan Budin'e giderken Ösek beraberindedir. İstanbul'dan⁶⁷ yirmi beş günde varılır. Cevânibi Peçuy ve Sigetvar ve Valyeva kazâlarıdır.

[229] *Şimtorna Kazâsı*

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Kopan ve Mohaç kazâlarıdır.

Hurûfû's-Sâd[230] *Sarıgöl Kazâsı Maişet*

Paşa sancağınadır. Serfice'den mefrûzdur. İstanbul'dan 15 günde varılır. [Cevânibi] Serfice ve Cumapazarı ve Eğribucak kazâlarıdır.

[231] *Sonluk Kazâsı*

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan 26 günde varılır. Tise nehrinin kenârındadır.

[232] *Sonbur Kazâsı*

Kendü sancağınadır. Yirmi altı günde varılır. Cevânibi Segedin ve Bac kazâlarıdır.

[233] *Susam Kazâsı Maişet*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[234] *Suhuryaka Kazâsı Pirizrine mülhaktır*

Pirizrin sancağınadır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan 18 günde varılır. Cevânibi Livadya ve Badracuk ve İzdin ve İstife kazâlarıdır.

[235] *Sarta Kazâsı*

Bender sancağınadır. Akkirman ve Kili ve Bender mabeynindedir. Yalnız bir karyedir. İstanbul'dan⁶⁸ on sekiz günde varılır.

[236] *Salone Kazâsı İnebahtı*

Eğriboz sancağınadır. İstanbul'dan 19 günde varılır. Cevânibi Livadya ve Badracuk ve İzdin ve İstife kazâlarıdır.

[237] *Sahra Kazâsı*

Hala Tırnovi'ye mülhaktır.

[238] *150 Samako Kazâsı Karîb*

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Dubnice ve İhtuman kazâlarıdır. Temür ma'denleri vardır.

⁶⁷ Varak 18b.

⁶⁸ Varak 19a.

[239] *Santorin Kazâsı*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[240] *Suğdak Kazâsı Çelebi*

Hurûfû't-Tâ'

[241] *Temeşvar Kazâsı*

Kendü eyâletinedir. İstanbul'dan otuz beş günde varılır. Cevânibi Güle ve Lipova ve Çanat kazâlarıdır.

[242] *Talande Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Eğriboz sancağımadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Modoniç ve Livadya ve İzdin kazâlarıdır⁶⁹.

[243] *Taşlıca Kazâsı İnebahtı*

Eğriboz sancağımadır. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Cevânibi Foça ve Çaniçe ve Pirepol kazâlarıdır. Yenipazar'dan Bosna Sarayına giderken yol üzerindedir.

[244] *60 Toyran Kazâsı Sâniye*

Köstendil sancağımadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Ustrumca ve Avrathısı kazâlarıdır.

[245] *Tağardı Kazâsı*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan on [günde] varılır. Gümülcine ve Karasu Yenicesi beraberinde dağlar içindedir.

[246] *Togana Kazâsı İnoçkaya mülhakdır Çelebi*

Seksar sancağımadır. İstanbul'dan Budin'e giderken Belgradı geçüb büyük yolun üzerindedir. Cankurtaran kazâsına mülâsıktır.

[247] *Tuzla Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kıbrıs ceziresinde iskeledir. Mağrib tarafına ve Dimyat'a karşı yüz altmış mildir.

[248] *Taşözü Kazâsı Rütbe-i Eğri⁷⁰*

Hurûfû'l-'Ayn

[249] *250 Avrat Hisarı Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Selanik sancağımadır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Selanik⁷¹ ve Toyran ve Karadağ kazâlarıdır.

[250] *Osman Pazarı Kazâsı Rütbe-i Eğri*

⁶⁹ Varak 19b.

⁷⁰ Varağın sol tarafındadır.

⁷¹ Varak 20a.

Hurûfû'l-Gayn[251] *Gabele Kazâsı Maişet*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Nevesin ve İmoçka kazâlarıdır. Bir tarafı Venedik'e tabi Pravnik dedikleri kal'adır.

[252] *Gradçaniçe Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi İzvornik ve Peline kazâlarıdır.

Hurûfû'l-Fâ'[253] *Foça Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Taşlıca ve Çerniçe ve Nevesin kazâlarıdır.

[254] *Fenar Kazâsı Nâhiye*

Mora sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Hulumic ve Karitene ve Livandar ve Arkadya kazâlarıdır.

[255] *Fonya Kazâsı Bardonya'ya mülhaktır Çelebi*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan yirmi üç günde varılır. Cevânibi Arhoz ve Ayapetri ve Kalavrita kazâlarıdır.

[256] *Filorina Kazâsı Rütbe-i Ülâ⁷²*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Manastır ve Kesriye ve İstarova kazâlarıdır.

[257] *Ferecik Kazâsı Sâniye*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi İbsala ve Meğri ve Dimetoka kazâlarıdır.

[258] *Fethülislam Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Vidin sancağıdır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Vidin üst yanında Nehr-i Tuna'nın kenârındadır ve kebüterlikdir.

Hurûfû'l-Kâf[259] *Kavala Kazâsı Çelebi Rütbe*

Müstakil sancaktır. Deryâ kenârında bir kal'adır. İstanbul'dan Siroz'a giderken yol üzerinde dokuz günde varılır. Cevânibi Bereketlü ve Çağlayık kazâlarıdır.

[260] *Kıladine Kazâsı Ma'a Olova Çelebi*

Bosna eyâletindedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Gradçaniçe ve Sirebrenice kazâlarıdır.

⁷² Varak 20b.

[261] *Kolonya Kazâsı Rütbe-i Çanat*

Paşa sancağıdır. Arnavudlukdur. Mukaddema Kesriyeden Göriceye illhak olunup badehu ifraz olunmuştur. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Görice ve Piremedi kazâlarıdır.

[262] *Kopan Kazâsı*⁷³

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan 25 günde varılır. Cevânibi Şimtorna ve Peçuy kazâlarıdır.

[263] *Karasu Yenicesi Kazâsı Arpalık*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan Selanik'e giderken yol üzerindedir. Cevânibi Çağlayık ve Gümülcine ve Tağardı kazâlarıdır.

[264] *Kırkkınise Kazâsı Arpalık*

Kendü sancağıdır. Beş günde varılır. Cevânibi Edirne ve Pınarhisar ve Babaeski kazâlarıdır.

[265] *Kamengrad Kazâsı Rütbe-i İnebahtı Ma'a Bihke*

Bosna sancağıdır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Akhisar ve Iskıradin ve Kırka kazâlarıdır.

[266] *Kalkandelen Kazâsı Sâlise*

Üsküb sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Üsküb ve Debre kazâlarıdır. Beyaz dağ dedikleri cebelin şarkındadır. Vardar nehri cereyân eder.

[267] *Kravarı Kazâsı Ayaforma? mülhakdır Çelebi*

İnebahtı sancağıdır. İstanbul'dan yirmi bir günde varılır. Cevânibi Kirenye ve İnebahtı kazâlarıdır.

[268] *Koznik Kazâsı Mülhakdır*

Alacahisar sancağıdır⁷⁴. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Çačka ve Alacahisar ve Kurşunlu kazâlarıdır. Kasabası yokdur. Birkaç karyedir. Bir küçük kal'ası vardır.

[269] *Karacadağ Kazâsı mülhakdır*

İskenderiye sancağıdır. Reayası Arnavudlukdur ve sırfdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. İskenderiyeden geçüb iki konak Venedik tarafındadır. Cevânibi Podgoriça ve İskenderiye kazâlarıdır.

[270] *Kırka Kazâsı*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Bosna ve Hırvat tarafına düşer.

[271] *Kolonya Kazâsı Arpalık*

Akdeniz'de Midilli ceziyesindedir.

[272] *Kurşunlu Kazâsı Çanat*

Alahisar sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İsfirliğ Banası ve Maden-i İpek kazâlarıdır.

⁷³ Varak 21a.

⁷⁴ Varak 21b.

[273] *Kavalum Kazâsı Rütbe-i Eğri*⁷⁵

[274] *Konice Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Yanya sancağınadır. İstanbul'dan 22 günde varılır. Cevânibi Yanya ve Kolonya ve Boganya kazâlarıdır.

[275] *Kızılağaç Kazâsı Sâlise*

Çirmen sancağınadır⁷⁶. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi Edirne ve Yanbolu ve Zağra kazâlarıdır.

[276] *Karşaz Kazâsı*

Kıbrıs ceziresindedir.

[277] *Kızılhisar Kazâsı Ülâ*

Eğriboz sancağınadır. Eğriboz ile ikisi bir ada içindedir.

[278] *Kalamata Kazâsı Sâlise*

Mizistre sancağınadır. Yanya dedikleri nâhiyelerin ekseri kazâ-ı mezbûrdadır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Koron ve Bardonya kazâlarıdır.

[279] *Kostanica Kazâsı Eğri*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Banaluka ve Bihke kazâlarıdır.

[280] *Kıroleş Kazâsı Çanat*

Delvine sancağınadır. Arnavudlukdur. Avlonya mabeynindedir. Deryâ kenârında birkaç karyedir. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır.

[281] *Karitene Kazâsı Sâlise*

Mora sancağınadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Hulumic ve Kalavrita ve Livandar kazâlarıdır.

[282] *Kaçanak? Kazâsı Nâhiye*

Üsküb sancağınadır⁷⁷. İstanbul'dan Bosna'ya giderken bir günde varılır. Yol ağzındadır. Şimal cânibinde Yagodine beraberinde büyük kasabadır.

[283] *Karaağaç Kazâsı*

Silistre sancağınadır. Dobrucadır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Pravadi ve Şumnu kazâlarıdır. Nehr-i Tuna'ya bir günde varılır.

[284] *Karınabâd Kazâsı Arpalık*

Silistre sancağınadır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi İslimye ve Aydos ve Yanbolu kazâlarıdır.

⁷⁵ Varağın sol tarafındadır.

⁷⁶ Varak 22a.

⁷⁷ Varak 22b.

[285] *Koron Kazâsı Rütbe-i Karîb*

Misistre sancağıdır. İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Cevânibi Moton ve Kalamata ve Andurusa kazâlarıdır.

[286] *Kalavrita Kazâsı Rütbe-i Sâlise*

Mora sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Balyabadra ve Karitene kazâlarıdır.

[287] *Kotar Kazâsı*

Bosna'da Kırka sancağıdır.

[288] *Kulhızır Kazâsı Karîb*

İnebahtı sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Olendorik ve Salone ve Badracuk kazâlarıdır.

[289] *Kaniye Kazâsı⁷⁸*

Müstakil sancaktır. Budin ile Bosna serhaddi mabeynindedir. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Serhaddir.

[290] *Karaferiye Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Selanik sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Selanik, Vardar Yenicesi kazâlarıdır.

[291] *Korondos Kazâsı Çelebi*

Yanya sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Yanya'dan mefrûzdur. Kadısı Yanyada oturur. Kasabası yoktur.

[292] *100 Kratova Kazâsı Rütbe-i Sitte*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi İştib ve Eğridere ve İvranya kazâlarıdır. Mukaddema sim ve nakır ma'denleri vardı.

[293] *Karadağ Kazâsı İnebahtı*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan 13 günde varılır. Timurhisarı'ndan mefrûzdur. Cevânibi Toyran ve Avrathisar'ı kazâlarıdır.

[294] *Koyun Ada Kazâsı*

Budin eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Budin'e bir konaktır.

[295] *Kazâ-i Kozluca⁷⁹*[296] *Kircova Kazâsı Rütbe-i Eğri⁸⁰*

Üsküb sancağıdır. İstanbul'dan 16 günde varılır. Cevânibi Kalkandelen ve Piriştine kazâlarıdır.

⁷⁸ Varak 23a.

⁷⁹ Varakın sağ tarafındadır.

⁸⁰ Varak 23b.

Hurûfû'l-Kâf**[297] Görice Kazâsı Karîb**

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Bihlişte ve İstarova ve Opar kazâlarıdır. Kazâ-ı mezbûr gayet latîfdir.

[298] 200 Kifse Kazâsı Sütte

Eğriboz sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Atina ve Megara kazâlarıdır. Reayası Rum'dur.

[299] Keşan Kazâsı Arpalık

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan Selanik'e giderken Milkara ile İbsala mabeyninde beş günlük yoldur.

[300] Kerş Kazâsı

Karadeniz'de Kefe diyarındadır.

[301] Girine Kazâsı Maişet

Kıbrıs ceziresinde Anadolu tarafında Adalya mukabelesindedir.

[302] Gölhisar Kazâsı Rütbe-i Sâniye

Kilis sancağınadır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Akçahisar⁸¹ ve Belgradcık ve Yayça kazâlarıdır.

[303] Kerpeniş Kazâsı Rütbe-i Eğri

İnebahtı sancağınadır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi İvlahor ve Badracuk kazâlarıdır.

[304] Köridüs Kazâsı Sâniye

Mora sancağınadır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Arhoz ve Fonya kazâlarıdır.

[305] Krenye Kazâsı Maişet

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Tırhala ve Naslic kazâlarıdır.

[306] 200 Kefe Kazâsı Rütbe-i Sütte

Karadeniz'de meşhur diyardır. Kırım adasında.

[307] Gilan Kazâsı Rütbe-i Çelebi

Kıbrıs ceziresindedir.

[308] Kili Kazâsı Arpalık

Karadeniz'dedir. Akkirmandan biridir. Cevânibi İsmail ve Tulca kazâlarıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır.

⁸¹ Varak 24a.

[309] *Güğercinlik Kazâsı Arpalık*

Vidin sancağınadır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Fethülislam ve⁸² Hıram kazâlarıdır. Semendire'den aşağıdır. Nehr-i Tuna'da Demirkapı dedikleri mahale karîbdir.

[310] *Güle Kazâsı*

Temeşvar eyâletinedir. İstanbul'dan 17 günde varılır. Cevânibi Lipova ve Temeşvar ve Çanat kazâlarıdır.

[311] *160 Kesriye Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Bir göl kenârında kal'a içindedir. Cevânibi Hurbişte ve Bihlişte ve Filorina kazâlarıdır.

[312] *90 Köstendil Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Dubnice ve Radomir ve Kıratova kazâlarıdır. İçinde ılcaları vardır.

[313] *120 Köprülü Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Paşa sancağınadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Üsküp ve İştib ve Pirlepe kazâlarıdır. Vardar nehri içinden cereyân eder.

[314] *Kilis Kazâsı Mülhakdır*

Kendü sancağınadır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Bosna serhaddidir. Cevânibi Kamenkirad ve Akçahisar kazâlarıdır.

Hurûfû'l-Lâm[315] *Langasa Kazâsı*⁸³

Paşa⁸⁴ sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Sarıgöl içindedir. Cumapazarı'ndan ve Filorina'dan birkaç karye ifraz olunup müstakil kazâ olmuştur. Kadısı Debre nam karyede oturur.

[316] *Livandar Kazâsı Rütbe-i Karib*

Mora sancağınadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Trapoliçe ve Andurusa ve Fenar kazâlarıdır.

[317] *150 Lofça Kazâsı Rütbe-i Ülâ*

Niğbolu sancağınadır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Pilevne ve İvraca ve Niğbolu kazâlarıdır. Nehr-i Tuna'ya bir güne varılır.

[318] *Livadya Kazâsı Karib*

Eğriboz sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İzdin ve Salone ve İstife kazâlarıdır.

⁸² Varak 24b.

⁸³ Bugünkü telaffuzu Langaza.

⁸⁴ Varak 25a.

[319] *Lefke Kazâsı Maişet*

Kıbrıs ceziresindedir.

[320] *Limni Kazâsı Rütbe-i İnebahtı*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[321] *Lipova Kazâsı*

Temeşvar eyâletinedir. İstanbul'dan otuz beş günde varılır. Cevânibi Temeşvar ve Yanova ve Erdel serhaddidir.

[322] *Leymason Kazâsı Eğri*⁸⁵

Kıbrıs ceziresinin Mısır cânibinde Dimyata karşı iskeledir.

[323] *Lefkoşa Kazâsı Arpalık*

Kıbrıs ceziresinin ortasında deryâya baîdcedir.

[324] *Leş Kazâsı Mülhakdır*

Dukagin sancağınadır. İstanbul'dan İskenderiye'ye giderken iki beridir. Arnavudlukdur. Yol üzerinde deryâ kenârında yalnız bir kasabadır.

[325] *Leskofça Kazâsı Rütbe-i Sâniye*

Alacahisar sancağınadır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Niş ve Ürgüç kazâlarıdır. Ağustosda 'azîm pazarı turur.

[326] *Lubin Kazâsı İnebahtı*

Hersek sancağınadır. İstanbul'dan yirmi sekiz günde varılır. Cevânibi Gabele ve Çerçiçe kazâlarıdır. Venediğe tabi ve debre Venedik dedikleri harbi kal'aya karîbdir.

Hurûfü'l-Mim

[327] *Mezararak Kazâsı Çanat*

Delvine sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Arnavudlukdur. Gürkoz? mukabelesindedir. Sayemura dedikleri meşhur iskele kazâ-ı mezbûrdadır. Cevânibi Aydonat ve Delvine ve Eğrikarı kazâlarıdır.

[328] *Megara Kazâsı*

Eğriboz⁸⁶ sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi İstife, Kifse ve Atina kazâlarıdır.

[329] *Modonic Kazâsı Eğri*

Eğriboz sancağınadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Aydonat, Talande ve Livadya kazâlarıdır. Deryâya karîbdir.

⁸⁵ Varak 25b.

⁸⁶ Varak 26a.

[330] *Misiri Kazası Sâlise*

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan sekiz günde varılır.

[331] *Memlehatayn Kazası Çelebi Sâniye⁸⁷*

Bosna ile Belgrad mabeynindedir. İzvornik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi İzvornik ve Giradçaniçe kazâlarıdır. Kazasında iki 'azim pınarları vardır. İçinden su çıkarıp tabh eyledükde tuz olur.

[332] *Moravik Kazası*

Sirem sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi İlok ve Nemçe ve Mitrovice kazâlarıdır.

[333] *Manastır Kazası Rütbe-i Sitte*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Filorina ve Pirlepe ve Ohri kazâlarıdır. Reayası Bulgardır.

[334] *Mezakya Kazası Maişet*

Avlonya sancağıdır. Arnavudlukdur. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi⁸⁸ Avlonya ve Belgrad kazâlarıdır. Arnavud tarafından cereyân eden Veles nam nehr kazâsında deryâya lahık olur.

[335] *Mohaç Kazası*

Kendü sancağıdır. Belgrad'dan Budin'e giderken Ösek cisrini 'ubûrdan sonra yol üzerindedir.

[336] *Midilli Kazası Sitte*

Akdeniz'de meşhur bir ceziredir.

[337] *Molova Kazası Arpalık*

Midilli ceziresindedir.

[338] *Mankalya Kazası Sâlise*

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan on üç günde varılır. Cevânibi Babadağı ve Balçık ve Tekfurgölü kazâlarıdır. Reayası Türkistandır.

[339] *Mat Kazası Çelebi*

Ohri sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Arnavudlukdur. Cevânibi Debre ve Akçahisar kazâlarıdır.

[340] *Menlik Kazası Ülä*

Köstendil sancağıdır. İstanbul'dan Selanik yolu ile Siroz'a uğrayub on üç günde varılır. Cevânibi Petriç ve Nevrekob ve Timurhisar kazâlarıdır.

[341] *Magosa Kazası Çelebi*

Kıbrıs⁸⁹ ceziresinde bir metin kal'adır.

⁸⁷ Sâniye rütbesi sonradan yazılmıştır.

⁸⁸ Varak 26b.

⁸⁹ Varak 27a.

[342] *Mizistre Kazâsı Rütbe-i Karîb*

Mora içinde müstakil sancaktır. İstanbul'dan yirmi altı günde varılır. Cevânibi Kalamata ve Bardonya kazâlarıdır.

[343] *Mürted Adası Kazâsı mülhakdır*

Akdeniz'de bir ceziredir.

[344] *Maçın Kazâsı Rütbe-i Çelebi*

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan 13 günde varılır. Nehr-i Tuna kenârında cevânibi Babadağ ve İsakçı kazâlarıdır.

[345] *Mitrofiçe Kazâsı Mülhakdır*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan giderken Belgradı geçüb Sirem içindedir. Büyük yoldadır. Yirmi beş günde varılır. Cevânibi Belgrad ve İrig ve İlok kazâlarıdır. Nehr-i Save kenârından cereyân eder.

[346] *Morova Kazâsı*

Vulçitrin sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi Leskofça ve Ürgüç kazâlarıdır.

[347] *Mitrofcacık Kazâsı Çelebi*

Bosna eyâletinedir. Yenipazar'dan bir konak beri Kosava'dadır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Bir cânibi Vulçitrin kazâsıdır.

[348] *Maden-i İpek Kazâsı Çanat⁹⁰*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Cevânibi İsfirliğ ve Kocanya ve Güğercinlik kazâlarıdır.

[349] *Makova Kazâsı*

Temeşvar eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Temeşvar ve Beckerek ve Çanat kazâlarıdır.

[350] *110 Mostar Kazâsı Sâlise*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Nevesin ve İmoçka ve Bilagay kazâlarıdır. İçinde bir 'azım cısr vardır.

[351] *Mangub Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kefe diyarındadır.

Hurûfû'n-Nûn[352] *Nevahi-i Yanbolu Kazâsı Maişet.*

İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Edime kazâlarıdır.

[353] *Nakşa Kazâsı Çelebi Maişet*

Akdeniz'de bir ceziredir.

⁹⁰ Varak 27b.

[354] *100 Niş Kazası Sâlise*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Cevânibi Şehirköyü ve İsfirliğ ve Leskofça kazâlarıdır.

[355] *Novaberde Kazası İnebahtı⁹¹*

Vulçitrin sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Piriştine ve Diyakova ve Üsküb kazâlarıdır.

[356] *Nova Kazası Çanat*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. İki yolu vardır. Biri İskenderiye'den biri Bosna'dan gidilir. Bir cânibi Çerniçe kazâsıdır.

[357] *Naslic Kazası Úlâ*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan on altı günde varılır. Hurbişte kazâsından mefrûzdur. Bir cânibi cumapazarı kayasıdır. Haziran'da 'azim pazarı durur.

[358] *Nevesin Kazası Çelebi*

Hersek sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Lubin ve Mostar kazâlarıdır.

[359] *250 Niğbolu Kazası Karib*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan on iki günde varılır. Nehr-i Tuna kenârındadır. Cevânibi Zıstovi ve Vidin ve Pilevne kazâlarıdır.

[360] *Narda Kazası Sütte*

Paşa sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Yanya ve Preveze kazâlarıdır. Deryâya karibdir. Kurbunda dalyan mukataaları vardır.

[361] *230 Nevrekob Sütte*

Paşa sancağıdır⁹². İstanbul'dan on iki günde varılır. Cevânibi Menlik ve Perin dedikleri cebeldir.

[362] *Novasel Kazası İhlivne'ye Mülhakdır Eğri*

Kilis sancağıdır. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Kilis ve Kamengrad ve Kırka kazâlarıdır.

[363] *Nemçe Kazası*

Sirem sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Mitrovice ve Peline kazâlarıdır.

Hurûfû'l-Vâv[364] *Valpova Kazası*

Pozega sancağıdır. İstanbul'dan yirmi yedi günde varılır. Cevânibi Despot Brodi ve Şikloş kazâlarıdır.

⁹¹ Varak 28a.

⁹² Varak 28b.

[365] *130 Varna Kazâsı Karîb*

Silistre sancağıdır. İstanbul'dan on günde varılır. Cevânibi Misivri ve Balçık kazâlarıdır. Deryâ kenârındadır.

[366] *120 Vonice Kazâsı*

Karlili sancağıdır. İstanbul'dan yirmi dört günde varılır. Cevânibi Ayamavra ve Preveze iskelesidir.

[367] *Vulçitrin Kazâsı Rütbe-i Eğri*

Kendü sancağıdır⁹³. Kosova içinden Üsküb'den Yenipazar'a giderken yol üzerindedir. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Mitrofcacak ve Piriştine kazâlarıdır.

[368] *120 Vardar Yenicesi Kazâsı Sütte*

Selanik sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Karaferye'dir. Vardar nehri kazâ-ı mezbur yanından cereyân eder.

[369] *Valtoz Kazâsı Sâniye*

Karlili sancağıdır. İstanbul'dan yirmi dört günde varılır. Yolu Selanik ile Yenişehir'den geçen bir cânibi Angelikasıdır.

[370] *Vivaca Kazâsı Sâlise*

Temeşvar eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi dört günde varılır. Cevânibi Çakova kazâsıdır.

[371] *Velika Kazâsı*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Kırka ve Bosna eyâletinedir. Çirnik sancağıdır. Cevânibi Kırka ve Bosna serhaddidir. Kanije ile Banaluka beynindedir.

[372] *Velesin Kazâsı İnebahtı*

Tırhala sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Cevânibi Ermiye ve Koloz ve Yenişehir kazâlarıdır.

[373] *Vulkovar Kazâsı*

Sirem sancağıdır⁹⁴. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Mitrofiçe ve Moravik ve Ösek kazâlarıdır. Nehr-i Tuna'nın kenârındadır. Budin yolu üzerindedir.

[374] *Vidin Kazâsı Sâniye*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Tuna kenârında mukabelesi Eflakdır. Canibi Fethülislam ve Rahova ve İvraca ve Polomya kazâlarıdır.

[375] *Vişegrad Kazâsı Eğri*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Pirepoy ve İstar-i Eflak kazâlarıdır. Drin üzerinde bir 'azîm cısr vardır.

⁹³ Varak 29a.

⁹⁴ Varak 29b.

[376] *Valjeva Kazâsı*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan yirmi iki günde varılır. Cevânibi Rudnik ve Bögürdelen kazâlarıdır. Belgrad'dan Saray'a giderken iki günlük yoldur.

[377] *Vostice Kazâsı Çelebi*

Mora sancağıdır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Ilok ve İrig kazâlarıdır.

[378] *Vodine Kazâsı Karib*

Selanik sancağıdır. Manastır ile Selanik beyninde ve İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Vardar Yenicesi ve İstarova kazâlarıdır.

Hurûfû'l-Hâ'[379] *400 Hezargrad Kazâsı Sitte*

Niğbolu sancağıdır⁹⁵. İstanbul'dan on beş günde varılır. Cevânibi Tırnovi ve Alakinise ve Silistre kazâlarıdır. Dobruca kurbundadır. Deliorman, nâhiyesidir.

[380] *Hotalıç Kazâsı Nâhiye*

Niğbolu sancağıdır. Cevânibi Pilevne ve Lofça ve Tırnovi kazâlarıdır. İstanbul'dan on üç günde varılır.

Hurûfû'l-Yâ'[381] *Yanya Kazâsı Arpalık*

Kendü sancağıdır. İstanbul'dan yirmi günde varılır. Cevânibi Boganya ve Korondos ve Narda kazâlarıdır.

[382] *Yergöğü Kazâsı Çelebi*

Niğbolu sancağıdır. İstanbul'dan on yedi günde varılır. Ruscuk kasabasının ve Nehr-i Tuna'nın öte yakasındadır. Cevânibi Ruscuk ve Eflakdır.

[383] *Yagodine Kazâsı Çelebi*

Semendire sancağıdır. İstanbul'dan on sekiz günde varılır. Belgrad'a giderken büyük yol üzerindedir. Cevânibi Alacahisar ve Perakin ve Semendire ve Kiraguyefce kazâlarıdır.

[384] *Yenişar Kazâsı İnebahtı*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan yirmi dört günde varılır. Üskülden Bosnaya⁹⁶ giderken Karasuyu geçip dört günde varılır. Makkûl ılıcaları vardır.

[385] *Yakova Kazâsı Çelebi*

Bosna eyâletinedir. İstanbul'dan otuz günde varılır. Cevânibi Banaluka ve Teşene kazâlarıdır.

⁹⁵ Varak 30a.

⁹⁶ Varak 30b.

[386] *Yanova Kazası*

Vulçitrin sancağımadır. Kosova'dadır. İstanbul'dan günde⁹⁷ varılır. Cevânibi Pirıştine ve Novaberde ve Morova kazâlarıdır. Sim ma'denleri vardır.

[387] *Yakova Kazası Çelebi*

Pozega sancağımadır. İstanbul'dan Belgradı geçüb Ösek beraberindedir. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Nemçe ve Despot Brodi kazâlarıdır.

[388] *Yayça Kazası Çelebi*⁹⁸[389] *Yacağaç Kazası*

İnebahtı sancağımadır. İstanbul'dan Yenişehir'e uğrayub, on sekiz günde varılır. Cevânibi İzdin ve Çatalca ve Badracuk kazâlarıdır.

[390] *Yadra Ma'a Athunar Kazası Rütbe-i Çanat*

İzvornik sancağımadır. İstanbul'dan yirmi beş günde varılır. Cevânibi Korina ve Bögürdelen ve Bihorina kazâlarıdır.

[391] *50 Yanbolu Kazası Sâniye*

Paşa sancağımadır. İstanbul'dan sekiz günde varılır. Cevânibi⁹⁹ Zağra-i Cedid ve İslimye kazâlarıdır.

Rütbelerin müjdeleri al-el-infirâd zikrolunur.

Rütbe-i Ülâ 10000 akçe

Rütbe-i Karîb-i Ülâ 9000 akçe

Rütbe-i Sâniye 8000 akçe

Rütbe-i Sâlise 6000 akçe

Rütbe-i İnebahtı 5000 akçe

Rütbe-i Eğri 4000 akçe

Rütbe-i Çelebi 3500 akçe

Rütbe-i Çanat 3000 akçe

Eser-i hâk-i kadem Elhac Feyzullah fi 21 Rebi'ü'l-âhir Sene 1253

⁹⁷ Yazmada İstanbul'dan kaç günde varıldığına dair bilgi yoktur. Özergin'in çalıştığı yazmada uzaklığı on sekiz gündür.

⁹⁸ Vараğin sol tarafındadır.

⁹⁹ Varak 31a.

DİZİN

A

- Ağustos [35]
Ahyolu [2]
Akçahisar [31]
Akçakızanlık [82]
Akhisar [61]
Akkirman [30]
Alacahisar [22]
Alakinise [12]
Alasonya [5]
Altunili [79]
Anabolu [32]
Anavarin-i Cedid ve Atik [26]
Andıra [88]
Andurusa [17]
Apokoron [83]
Arhoz [66]
Arkadya [24]
Arnavud Belgradı [68]
Atane [84]
Atina [27]
Avlonya [14]
Avrat Hisarı [249]
Ayamavra [63]
Ayapetri [28]
Aydonat [86]
Âyine Ma'a Misivye [36]

B

- Babadağ [95]
Babaeski [129]
Bac [124]
Badracuk [133]
Baf [117]
Balçık [100]
Balyabadra [110]
Banaluka [140]
Bardonya [122]
Bare [134]
Baya [114]
Beckerek [127]
Belgradcık [105]
Bendaya [125]

- Bender [116]
Benefşe [96]
Bereketlü [137]
Berenvar [98]
Berkofça [94]
Bilagay [97]
Bihlişte [138]
Bihor [128]
Bihorine [145]
Boganya [90]
Bolovan [144]
Borca [141]
Bosna Brot [130]
Bozbaba [115]
Bozcaada [109]
Böğürdelen [121]
Budemle Ma'a Plav [106]

C

- Cibre [169]
Cisr-i Ergene [172]
Cisr-i Mustafa Paşa [171]
Cumapazarı [161]

Ç

- Çačka [167]
Çağlayık [162]
Çanat [165]
Çaniçe [163]
Çardak [170]
Çatalca [173]
Çelebipazarı [159]
Çerçiçe [164]
Çırpan [166]
Çirmen [168]
Çorlu [160]

D

- Debre [189]
Değirmenlik [192]
Delvine [188]
Derbend [194]
Despot Brodi [187]

Diyakova [191]
Dömenek [193]
Drac [190]
Drama [186]
Dubnice [195]

E

Eğri [6]
Eğriboz [48]
Eğribucak [78]
Eğrine [23]
Egri Kesri [53]
Ermiye [9]
Esedabad [21]
Eskicuma [47]
Evidim [89]
Evreşe [20]

F

Fenar [254]
Ferecik [257]
Fethülislam [258]
Filorina [256]
Foça [253]
Fonya [255]

G

Gabele [251]
Gilan [307]
Girine [301]
Göhlhisar [302]
Görice [297]
Gradçaniçe [252]
Güğercinlik [309]
Güle [310]

H

Hacıoğlu Pazarı [174]
Harmanlı [184]
Hatunili [180]
Hatvan [176]
Havale [178]
Havas-ı Ahi [181]
Havas-ı Mahmud Paşa [179]
Hayrabolu [183]
Hezargrad [379]
Hıram [177]
Hırsofi [182]
Hotaliç [380]
Hulumic [175]
Hurbişte [185]

I

Ihtuman [72]

İ

İbrail [56]
İbsala [29]
İkşeremoro [81]
İlbasan [16]
İlok [77]
İmoçka [11]
İnebahtı [55]
İnecük [49]
İnöz [51]
İpek [54]
İrig [75]
İrşova [13]
İsakcı [52]
İsfirliğ [73]
İsfirliğ Banası [70]
İskenderiye [62]
İskiradin [67]
İskirapar [41]
İskiri [15]
İslimye [46]
İsmail Geçidi [57]
İstanköy [3]
İstar-i Eflak [25]
İstarova [8]
İstife [87]
İstoni Belgrad [85]
İşbat [7]
İşim [45]
İşkatoz [65]
İştib [60]
İvlahor [64]
İvraca [44]
İvranya [37]
İzdin [10]
İzenbol [71]
İzladi [43]
İzvornik [42]

K

Kaçanak [282]
Kalamata [278]
Kalavrita [286]
Kalkandelen [266]
Kalonya [271]
Kamengrad [265]
Kanije [289]
Karaağaç [283]
Karacadağ [269]
Karadağ [293]
Karaferye [290]

Karalum [273]
 Karasu Yenicesi [263]
 Karinabâd [284]
 Karitene [281]
 Kavala [259]
 Kefe [306]
 Kerpeniş [303]
 Kerş [300]
 Kesriye [311]
 Keşan [299]
 Kıladine Ma'a Olova [260]
 Kircova [296]
 Kırka [270]
 Kırkinise [264]
 Kiroleş [280]
 Kızılağaç [275]
 Kızılhisar [277]
 Kifse [298]
 Kili [308]
 Kilis [314]
 Kolonya [261]
 Konice [274]
 Kopan [262]
 Karpaz [276]
 Koron [285]
 Korondos [291]
 Kostanica [279]
 Kotar [287]
 Koyun Ada [294]
 Kozluca [295]
 Koznik [268]
 Köprülü [313]
 Köridüs [304]
 Köstendil [312]
 Kratova [292]
 Kravari [267]
 Krenye [305]
 Kulhızır [288]
 Kurşunlu [272]

L

Langasa [315]
 Lefke [319]
 Lefkoşa [323]
 Leskofça [325]
 Leş [324]
 Leymason [322]
 Limni [320]
 Lipova [321]
 Livadya [318]
 Livandar [316]
 Lofça [317]
 Lubin [326]

M

Maçın [344]
 Maden-i İpek [348]
 Magosa [341]
 Makova [349]
 Manastır [333]
 Mangub [351]
 Mankalya [338]
 Mat [339]
 Megara [328]
 Memlehateyn [331]
 Menlik [340]
 Mezakya [334]
 Mezararak [327]
 Midilli [336]
 Mizistre [342]
 Misivri [330]
 Mitrofcacık [347]
 Mitrofiçe [345]
 Modonic [329]
 Mohaç [335]
 Molova [337]
 Moravik [332]
 Morova [346]
 Mostar [350]
 Mürted Adası [343]

N

Nakşa [353]
 Narda [360]
 Naslic [357]
 Nemçe [363]
 Nevahi-i Yanbolu [352]
 Nevesin [358]
 Nevrekob [361]
 Niğbolu [359]
 Niş [354]
 Nova [356]
 Novaberde [355]
 Novasel [362]

O

Ohri [33]
 Olendorik [58]
 Olova Ma'a Borca Ma'a Knejin [18]
 Omorfa [19]
 Opar [34]
 Osad [38]
 Osman Pazarı [250]
 Ostorgun [74]
 Ostorova [80]

Ö

Ölgünbar [50]

Ösek [69]

Özi [76]

P

Pançova [146]

Peçuy [139]

Peklin [135]

Peline [101]

Perakin [111]

Petriç [102]

Piravişte [91]

Pilaşçe [107]

Piremedi [119]

Pirepol [113]

Pirepoy [99]

Pirespe [126]

Piriştine [131]

Pirizrin [123]

Pirlepe [118]

Piskopi [142]

Plav Ma'a Konar [104]

Plevne [136]

Polatamone [112]

Polomya [103]

Pozarefçe [108]

Pozega [132]

Pozegacık [143]

Pravadi [92]

Pravnik [120]

Preveze [93]

R

Racane [207]

Racubce [204]

Radomir [205]

Radovişte [198]

Rahova [206]

Rasova [197]

Razlık [201]

Rodos [200]

Rodoscuk [196]

Ropoz [203]

Ruscuk [199]

Rusikasrı [202]

S

Sahra [237]

Salone [236]

Samako [238]

Santorin [239]

Saray [218]

Sarıgöl [230]

Sarta [235]

Segedin [213]

Semadirek [222]

Serfice [214]

Servi [220]

Sigetvar [219]

Silistre [216]

Sirişnik [221]

Siroz [215]

Sonbur [232]

Sonluk [231]

Sölova [223]

Srebrenice [217]

Suğdak [240]

Suhuryaka [234]

Susam [233]

Ş

Şaktoz [227]

Şehirköyü [224]

Şekerhane [226]

Şikloş [228]

Şimtorna [229]

Şumnu [225]

T

Tağardı [245]

Talande [242]

Taman [154]

Taşlıca [243]

Taşözü [248]

Tekfur Gölü [148]

Temeşvar [241]

Tepedelen [151]

Teşene [155]

Tırhala [147]

Tikveş [156]

Timok [152]

Timurhisar [158]

Titel [157]

Togana [246]

Tomorinca [153]

Toyran [244]

Trebce [150]

Tulca [149]

Tuzla [247]

U

Umur Fakih [59]

Ustrumca [39]

Ü

Ürgüb[40]

Üsküb [1]

Üzice [4]

V

Valtoz [369]

Valyeva [376]

Valpova [364]

Vardar Yenicesi [368]

Varna [365]

Velesin [372]

Velika [371]

Vidin [374]

Viraca [370]

Vişegrad [375]

Vodine [378]

Vonice [366]

Vostice [377]

Vulçitrin [367]

Vulkovar [37]

Y

Yacağaç [389]

Yadra Ma'a Atbunar [390]

Yagodine [383]

Yakova [385]

Yakova [387]

Yanbolu [391]

Yanova [386]

Yanya [381]

Yayça [388]

Yenipazar [384]

Yergöğü [382]

Z

Zadra Ma'a Leş [211]

Zağra-i Atik [209]

Zağra-i Cedid [208]

Zihne [210]

Ziştovi [212]